

KAKO S UČENICIMA RAZGOVARATI O EUROPSKOJ UNIJI

ZBIRKA NASTAVNIH PRIPREMA

UREDIO: MARIO BAJKUŠA

FORUM ZA SLOBODU ODGOJA

**KAKO S UČENICIMA RAZGOVARATI O
EUROPSKOJ UNIJI**

ZBIRKA NASTAVNIH PRIPREMA

UREDIO: MARIO BAJKUŠA

Kako s učenicima razgovarati o Europskoj uniji: zbirka nastavnih priprema

Izdavač: Forum za slobodu odgoja, Đordićeva 8, 10000 Zagreb

Za izdavača: Eli Pijaca Plavšić

Urednik: Mario Bajkuša

Grafičko oblikovanje: Mario Bajkuša

Volonterka suradnica: Martina Topalović

Lektorica: Ranka Đurđević

Ilustracija na naslovnici: "Designed by Freepik"

Prijedlog za citiranje: Bajkuša, Mario, ur. (2018.) Kako s učenicima razgovarati o Europskoj uniji: zbirka nastavnih priprema. Zagreb: Forum za slobodu odgoja.

Tekst je dovršen u prosincu 2018.

© Forum za slobodu odgoja, 2018.

Prijedlozi nastavnih aktivnosti sadržani u ovoj publikaciji napravljeni su u dobroj namjeri te ponuđeni učiteljima i stručnim suradnicima kao poticaj. Pozivaju se učitelji i stručni suradnici da svaku predloženu nastavnu aktivnost prilagode uzrastu i pojedinom razrednom odjelu poštujući stručne, pedagoške, metodičke i didaktičke standarde. Forum za slobodu odgoja nije odgovoran za moguće posljedice nastale nestručnim provođenjem ovih nastavnih aktivnosti.

Ova publikacija namijenjena je isključivo za neprofitnu i obrazovnu svrhu. Vlasnik ovog primjerka može koristiti bilo koji dio za neprofitnu uporabu u obrazovne svrhe. Niti jedan dio ove publikacije ne smije se digitalizirati, adaptirati, prevoditi ili uključivati u nove kompilacije bez prethodne pismene suglasnosti Foruma za slobodu odgoja. Umnožavanje je dopušteno uz navođenje izvora.

U trenutku uključivanja popisa vanjskih internetskih izvora nisu bili uočeni nikakvi ilegalni, nepotpuni ili neaktivni sadržaji na stranicama na koje poveznice upućuju. Na aktualno i buduće oblikovanje, sadržaje, autorska prava na povezanim stranicama ili na stranicama na koje se upućuje Forum za slobodu odgoja nema nikakvoga utjecaja te se ovime izričito ograđuje od svake odgovornosti za promjenu istih nakon što je ova publikacija objavljena.

Ovaj je dokument izrađen uz financijsku potporu Ministarstva vanjskih i europskih poslova. Sadržaj ovoga dokumenta isključivo je odgovornosti Foruma za slobodu odgoja i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta Ministarstva vanjskih i europskih poslova.

UVODNIK

Punopravnim članstvom Republike Hrvatske u Europskoj uniji 1. srpnja 2013. građani Republike Hrvatske postali su i građani Europske unije. Na našim putovnicama piše Europska unija, na zgradama naših institucija stoji zastava Europske unije, hrvatskim jezikom govori se u institucijama Europske unije, mrežne stranice institucija imaju svoje inačice na hrvatskom jeziku. Uskoro bismo i granice trebali prelaziti znatno lakše kada Hrvatska postane članicom schengenskog prostora. Osim nabrojenog niz je drugih načina kako Europska unija utječe na naše živote: od upravljanja osobnim podacima, preko kvalitete proizvoda i lijekova do zajedničkog djelovanja u području zaštite od nepogoda te zaštite i promicanja ljudskih prava.

Upravo taj utjecaj na naše živote glavni je argument da se Europskoj uniji posveti određena pažnja u našim školama, i to ne samo na razini poznavanja država članica, navođenja godina i datuma već na razini raspravljanja, propitivanja i istraživanja različitih područja djelovanja Europske unije. Kao građani i građanke Europske unije građani i građanke Republike Hrvatske trebaju kompetencije prije svega da razumiju što je Europska unija, njezinu povijest, temeljne vrijednosti, ciljeve te strukturu, a zatim i da argumentirano raspravljaju i aktivno sudjeluju u procesima koji se tiču Europske unije. Osobito je to potrebno u području zaštite i promicanja ljudskih prava te očuvanja demokratskih načela vladavine s obzirom na to da ova područja u posljednje vrijeme nailaze na osobite izazove.

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama („Narodne novine“ broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18) kao jedan od ciljeva odgoja i obrazovanja navodi odgoj i obrazovanje učenika „u skladu s općim kulturnim i civilizacijskim vrijednostima, ljudskim pravima i pravima djece“ pri čemu učenike treba osposobiti za život u multikulturalnom svijetu, za poštovanje različitosti i toleranciju te za aktivno i odgovorno sudjelovanje u demokratskom razvoju društva.“ Međutim, iskustva iz škola i neka istraživanja pokazuju kako je tema Europske unije svedena na povjesno-geografsku perspektivu s vrlo malo djelovanja u kontekstu njezina stvarnog utjecaja u svakodnevnom životu.

Pokušavajući nadoknaditi manjkavosti u poučavanju o Europskoj uniji, Forum za slobodu odgoja već više od deset godina provodi program „Edukacija o Europskoj uniji“ u sklopu kojeg je razvijen seminar stručnog usavršavanja te su objavljeni udžbenik i zbirka nastavnih priprema. Osobito je važan dokument „Smjernice za uključivanje edukacije o Europskoj uniji u hrvatski obrazovni sustav“ koji je, iako objavljen 2010., i dalje relevantan prijedlog kako s učenicima raditi temu Europske unije. U svojim daljnjim aktivnostima u ovom programu Forum za slobodu odgoja želi ponovno aktualizirati Europsku uniju kao bitnu domenu koja treba biti zastupljena u kurikulima i nastavi.

U tom kontekstu valja gledati i ovu publikaciju koja je nastala prilagodbom nastavnih priprema (zadaća) polaznika i polaznica seminara „Edukacija o Europskoj uniji“. Zahvaljujući njihovoj kreativnosti i stručnosti pripreme pokazuju da je i u vrlo skučenom planu i programu moguće napraviti poveznicu s temom Europske unije te je predstaviti učenicima na zanimljiv i interaktivan način. Isto tako polaznice i polaznici pokazali su da nema predmeta ili dobne skupine s kojom se tema Europske unije ne može povezati i raditi. Kao što Europska unija utječe na različita područja naših života, tako se može povezati i s gotovo svim područjima obrazovanja.

Nije dovoljno da Europska unija bude glavna tema svakih pet godina kada se približavaju izbori za Europski parlament, niti svakih desetak godina kada Hrvatska predsjeda Vijećem ministara Europske unije već je potrebno da ona postane sastavni dio poučavanja u školama kako bi svi učenici – budući građani – imali temeljna znanja i vještine te razvili stavove za život u Europskoj uniji. Uskratiti učenicima te kompetencije znači iznevjeriti obećanje dano budućim naraštajima.

Na kraju, ne treba bježati od stvarnosti i treba priznati kako je Europska unija iznimno složena u svojim procedurama i dokumentima, često nepristupačna u razumijevanju te da građani imaju osjećaj da je daleko od svakodnevnog života. Isto tako rasprava o budućnosti Europske unije traje od kada ona postoji, a recentni događaji poput Brexita cijeli projekt Europske unije stavljaju pod veliko pitanje. Ništa od navedenog ne treba izbjegavati već, vodeći se stručnim smjernicama, uključivati u rad s učenicima, omogućiti im da istražuju i analiziraju, da argumentirano raspravljuju, da imaju stav o određenim pitanjima i da su ga spremni poduprijeti dokazima. Osobito treba raspravljati i istraživati prijeporne točke ili kontroverzne teme kako bi učenici kroz istraživanja i rasprave stekli uvid u osnovne argumente svih strana, njihovu (ne)utemeljenost u dokazima, njihov doprinos zajedničkom životu i proklamiranim vrijednostima Europske unije te na temelju svega toga vrednovali određene stavove u društvu.

Na kraju, iako suočena s nizom problema od kojih su samo neki navedeni, Europska unija uživa potporu oko dvije trećine građana i građanki (Europski parlament 2018). To znači da EU ima snažnu potporu većine građana te, slijedom toga, i budućnost na kojoj treba raditi i koju treba izgraditi. Za sve to potrebne su kompetencije kako bi se moglo aktivno sudjelovati, a od 1. srpnja 2018. i hrvatski građani i građanke pozvani su da daju doprinos.

Štoviše, to je i obveza prema budućim naraštajima.

MARIO BAJKUŠA

Sadržaj

UVODNIK (MARIO BAJKUŠA)	5
OSNOVNA ŠKOLA	
OD KVARTA DO EUROPSKE UNIJE (Irena Budiša i Nina Cuculić)	9
UČIMO O EUROPSKOJ UNIJI (Jola Španjol i Rebeka Pavlović)	10
EUROPSKI DAN JEZIKA (Adriana Belasić Kršanac)	11
VRIJEDNOSTIMA UJEDINJENI U RAZLIČITOSTI (Gordana Manojlović i Aleksandra Vukelić)	16
“KOKO U PARIZU” BEZ PUTOVNICE (Ivana Smolčić Padjen)	18
EUROPSKA UNIJA (NI)JE EUROPA (Monika Bajt Stepić i Tania Mulc)	20
DJECA EUROPSKE UNIJE (Nikolina Šubić Zeneral)	21
ZASTAVE DRŽAVA ČLANICA EU-a (Vanja Kusturin Zukić)	22
POZNATE EUROPSKE LIČNOSTI (Ivana Erak)	24
I MOJA ZVJEZDICA POMAŽE JE TKATI... (Daniela Jugo-Superina)	29
EUROPA KROZ CVIJEĆE (Dijana Saraja i Martina Macolić)	30
OŽIVI SVOJU ZVJEZDICU (Henriet Bilandžić)	32
EUROPA KNJIŽEVNOSTI (Marina Vidoš i Tihana Ljubojević)	33
EUROPSKI DJEČJI PISCI (Zvjezdana Sikra-Golemac)	35
HISTORY OF THE EUROPEAN UNION (Darija Stanković)	36
POŠTANSKA MARKA EUROPSKE UNIJE (Kornelija Čakarun)	38
EUKULTURNI VALUTA (Martina Jurjević)	39
BOGATSTVO RAZLIČITOSTI (Morena Lalić)	42
PLESOM PO EUROPPI (Dubravka Anka Veršić)	43
SREDNJA ŠKOLA	
KNJIŽEVNICI MIGRANTI (Đurđica Radić, Mirela Grubišić i Nada Grujić Tomas)	44
VIJEĆE EUROPE (Mario Bajkuša)	46
ZAJEDNO UČIMO O EUROPPI (Marina Mirković)	49
MIGRACIJE U EUROPSKOJ UNIJI (Mario Bajkuša)	53
EUROPSKE VRIJEDNOSTI U EUROPPI I HRVATSKOJ (Anita Dašek)	55
NAGRADA SAHAROV-NAGRADA ZA HRABROST (Mario Bajkuša)	57
UČENICI U ERASMUS+ PROGRAMU (Jasna Sudarić)	59
EUROPSKI PRORAČUN (Mario Bajkuša)	60
EURO: PREDNOSTI I NEDOSTACI (Kristina Kaučić)	63
IZVORI I LITERATURA	65

OD KVARTA DO EUROPSKE UNIJE

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **IRENE BUDIŠA i NINE CUCULIĆ**, OŠ Zamet, Rijeka

PREPORUČENI RAZRED: II.

CILJ: Upoznati učenike s Europskom unijom.

ISHODI: Učenik/ica: objašnjava što je Europska unija; prepoznaće i imenuje države članice Europske unije; prepoznaće i povezuje zastave država članica na slikovnom zemljovidu.

KORELACIJE: Građanski odgoj i obrazovanje, Sat razrednog odjela.

POTREBNI MATERIJALI: Slikovni zemljovid Europske unije.

Motivacijskim pitanjima potaknite razgovor s učenicima:

Djeco, gdje mi živimo? Kako se zove naš grad? Naša država?

Pokažite učenicima slikovni zemljovid Europske unije koji prikazuje zemlje EU-a u različitim bojama i granice te je za svaku državu na zemljovidu pridružena pripadajuća zastava i ime.

Potom upoznajte učenike s pojmom Europske unije kao zajednice različitih europskih država koje su se ujedinile kako bi osigurale dobrobiti za sebe i svoje građane.

Potaknite razgovor pitanjima:

Koje se države nalaze u Europskoj uniji? Pokažite ih i imenujte na zemljovidu. Prepoznajete li koju zastavu? Pridružite pripadajuću zastavu zemlji. Znate li kojim se jezicima govori u pojedinim državama? Ima li tko od vas rođake u pojedinim državama? Jeste li posjetili koju drugu državu Europske unije? I sl.

Potom podijelite učenike u skupine od četiri do šest. Na fotokopiju istovjetnog zemljovida učenici u skupinama lijepe zastave država članica Europske unije te ih boje pripadajućim bojama prema predlošku.

Na kraju s učenicima kroz pitanja ponovite što su naučili.

UČIMO O EUROPSKOJ UNIJI

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **JOLE ŠPANJOL i REBEKE PAVLOVIĆ**, OŠ „Eugen Kumičić“, Rijeka

PREPORUČENI RAZRED: IV.

CILJ: Upoznati Europsku uniju i države članice.

ISHODI: Učenik/ica: pokazuje Europsku uniju na karti; navodi nekoliko država članica; označava države koje je posjetio/la.

KORELACIJE: Građanski odgoj i obrazovanje, Sat razrednog odjela, Priroda i društvo

POTREBNI MATERIJALI: Igra Memory, karta Europe.

Aktivnost je oblikovana prema metodologiji RWCT programa "Čitanje i pisanje za kritičko mišljenje". Više o metodologiji možete saznati na mrežnim stranicama Foruma za slobodu odgoja.

Na ploču nalijepite plakat ili nacrtajte KWL-tablicu. U prvom retku tablice upišite: Z (znam), Ž (želim znati), N (naučio/la sam). Objasnite učenicima kako koristiti tablicu.

ZNAM	ŽELIM ZNATI	NAUČIH

Upotrite i potaknite učenike da navedu što znaju o pojmu Europske unije te što žele znati o Europskoj uniji. Navedeno upišite u odgovarajući stupac. Stupac N –naučio/la sam, učenici popunjavaju na kraju aktivnosti.

Podijelite učenike u pet skupina i svakoj skupini podijelite kartice za igru *Memory*. Na unaprijed pripremljenim karticama napisana su imena država članica Europske unije i slike zastave država članica. Umjesto zastave možete staviti sliku neke znamenitosti koja je vezana za pojedinu državu.

Učenici imaju zadatak spariti što više kartica u odgovarajuće parove – naziv države članice i njezinu zastavu (ili znamenitost).

Potom učenicima predstavite pojedine zemlje (na PPT prezentaciji ili na drugi odgovarajući način). Zajedno navedite što ste naučili te upišite u posljednji stupac KWL-tablice.

Zatim učenicima u skupinama podijelite papire s kartom Europe i označenim državama članicama. Zadatak učenika jest da oboje države članice, a posebnom bojom da oboje države koje su posjetili.

Neka učenici predstave svoje karte te neka ponovno navedu što su naučili i neka to upišu u treći stupac KWL-tablice.

EUROPSKI DAN JEZIKA

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **ADRIANE BELASIĆ KRŠANAC**, OŠ "Dr. Andrija Mohorovičić", Matulji

PREPORUČENI RAZRED: V.

CILJ: Upoznati učenike s Europskom unijom i službenim jezicima Europske unije.

ISHODI: Učenik/ica: prepoznaje himnu Europske unije; nabraja države članice; ukratko opisuje sličnosti i razlike ulaska Hrvatske i Italije u europske integracije; prepoznaje važnost cjeloživotnog učenja jezika; predstavlja rezultat vlastitog ili skupnog rada; opisuje važnost prihvaćanja kulturološke različitosti za život u Europskoj uniji.

KORELACIJE: Hrvatski jezik, Engleski jezik, Talijanski jezik, Povijest, Geografija, Glazbena kultura.

POTREBNI MATERIJALI: Računalo, pristup internetu, papiri za plakate, škare, ljepilo, geografska karta Europe, listić s kvizom, ploča, kreda.

PRVI SAT

Neka učenici na početku aktivnosti poslušaju himnu Europske unije. Potaknite raspravu s učenicima sljedećim pitanjima:

Prepoznajete li ovu pjesmu? Znate li o kojoj se pjesmi radi? Jeste li je kada prije čuli? U kojoj ste je situaciji čuli?

Dalje potaknite raspravu s učenicima o tome što već znaju o Europskoj uniji sljedećim pitanjima:

Što je Europska unija? Jeste li već čuli ili razgovarali o Europskoj uniji? Jesu li vam ukućani govorili o Europskoj uniji i što su vam rekli?

Neke od učeničkih asocijacija zapišite na ploču.

Nakon rasprave podijelite učenike u skupine (pet skupina po četiri učenika). Učenike možete podijeliti u skupine tako što će izvlačiti papiriće s nazivima jezika, glavnih gradova itd.

Svaka će skupina dobiti tekst na jednu od sljedećih tema:

Što je Europska unija?
Države članice Europske unije
Ciljevi Europske unije
Osnivanje Europske unije (kratki povjesni pregled koji treba dodatno pripremiti)
Službeni jezici Europske unije i Europski dan jezika

Zadatak je svake skupine izraditi plakat temeljen na dobivenom tekstu s ciljem da se i druge učenike upozna s određenom temom. Ako je moguće, učenici se prilikom izrade plakata mogu služiti i izvorima na internetu.

DRUGI SAT

Neka učenici predstave svoje plakate bilo preko izabranoga glasnogovornika, bilo zajednički. Omogućite drugim učenicima da pitaju predstavljače ako ih nešto posebno zanima.

Nakon što su plakati predstavljeni, podijelite učenicima radni listić s kvizom (na hrvatskom ili talijanskom jeziku).

Neka svaki učenik samostalno ispunji kviz nakon čega zajednički provjerite rezultate.

+++

Moguće je radni listić izraditi kao plakat te ga postaviti u školskom hodniku zajedno sa sandučićem u koji bi učenici stavljali papiriće s odgovorima te imenom i prezimenom. Nakon određenog roka listići se mogu pregledati, a učenici/učenice koji su uspješno rješili kviz nagraditi.

TEKSTOVI ZA IZRADU PLAKATA

EUROPSKA UNIJA

Ujedinjeni u različitosti (geslo) – lat. In varietate concordia

Europska unija (kratica EU), ekonomska je i politička unija, jedinstvena međuvladina i nadnacionalna zajednica europskih država, nastala kao rezultat procesa suradnje i integracije koji je počeo 1951. između šest država: Belgije, Francuske, Njemačke, Italije, Luksemburga i Nizozemske. EU je službeno uspostavljen 1. studenoga 1993. stupanjem na snagu Ugovora o Europskoj uniji (poznatiji kao Ugovor iz Maastrichta).

EU danas broji 28 država članica, prostire se na 4.381.324 km² te ima oko 508 milijuna stanovnika. Italija je država osnivačica od 25. 3. 1957., a Hrvatska je članica od 1. 7. 2013. Dan Europe obilježava se 9. svibnja. Himna Europe je „Oda radosti“ Ludwiga van Beethovena. Europska unija je 2012. dobila Nobelovu nagradu za mir.

Od 2002. u dijelu država uvedena je zajednička valuta – euro – koja je u ovom trenutku zajednička valuta u 19 država članica koje čine eurozonu.

Europska unija ima nekoliko gradova u kojima su sjedišta važnih institucija. U Bruxellesu u Belgiji nalaze se Europska komisija, Vijeće Europske unije i Europski parlament. U Luksemburgu je sjedište Suda Europske unije i Glavno tajništvo Europskog parlamenta. Strasbourg u Francuskoj službeno je sjedište Europskog parlamenta.

DRŽAVE ČLANICE

Države članice: Austrija, Belgija, Bugarska, Cipar, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Grčka, Hrvatska, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Mađarska, Malta, Nizozemska, Njemačka, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Švedska, Ujedinjeno Kraljevstvo

CILJEVI EUROPSKE UNIJE

Unija se temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca.

Europska unija ima za cilj promicanje mira, vrijednosti i dobrobiti njezinih naroda. Unija svojim građanima nudi područje slobode, sigurnosti i pravde bez unutarnjih granica, na kojem je osigurano slobodno kretanje osoba zajedno s odgovarajućim mjerama u pogledu nadzora vanjskih granica, azila, useljavanja te sprečavanja i suzbijanja kriminala.

Unija uspostavlja unutarnje tržište. Ona radina održivom razvoju Europe kojise temeljina uravnoteženom gospodarskom rastu i stabilnosti cijena, visoko konkurentnom socijalnom tržišnom gospodarstvu s ciljem pune zaposlenosti i društvenog napretka te visokoj razini zaštite i poboljšanja kvalitete okoliša. Ona promiče znanstveni i tehnološki napredak. Ona suzbija društvenu isključenost i diskriminaciju, promiče socijalnu pravdu i zaštitu, ravnopravnost žena i muškaraca, međugeneracijsku solidarnost i zaštitu prava djeteta. Ona promiče ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju te solidarnost među državama članicama. Ona poštuje svoju bogatu kulturnu i jezičnu raznolikost te osigurava očuvanje i unapređenje kulturnog nasljeđa Europe.

JEZICI U EUROPI, EUROPSKOJ UNIJI I EUROPSKI DAN JEZIKA

U Europi postoji oko 225 jezika, što je 3 % svjetskih jezika. Većina europskih jezika ima indoeuropsko podrijetlo. Zbog suvremenih migracija jezična se raznolikost i povećava. U Londonu se, primjerice, govori oko 300 jezika.

UEuropskoj uniji primjenjuje se višejezična politika koja je povezana s mobilnošću radnika i gospodarstvom. Višejezična politika vidi se i u činjenici da Europska unija ima 24 službena jezika, a od 2002. ulaze znatne napore kako bi svako dijete učilo najmanje dva jezika od najranije dobi.

Zanimljiva je i statistika koja kaže kako 56 % europskih građana govori jezik koji nije materinski, 28 % građana govori dva strana jezika, 38 % govori engleski, a 14 % govori francuski ili njemački.

Europski dan jezika (26. rujna)

Europski dan jezika temelji se na inicijativi Vijeća Europe. Cilj EDJ-a jest vrednovanje svih jezika i kultura kao i doprinos osoba koje posjeduju prednosti višejezičnosti povećanju individualne višejezičnosti i motivaciji ljudi u Europi za doživotno učenje jezika. Pri tome je povećana pozornost usmjerena na očuvanje bogate baštine 200 europskih jezika. EDJ je prvi put predstavljen 2001. tijekom Europske godine jezika.

Glavni ciljevi proslave Europskog dana jezika

Glavni su ciljevi obilježavanja Europskog dana jezika osvijestiti među građanstvom važnost učenja jezika i poticati učenje većega broja jezika da bi se povećala višejezičnost i razumijevanje različitih kultura; promicati bogatu jezičnu i kulturnu raznolikost Europe i poticati cjeloživotno učenje jezika u školi i izvan nje.

PONAVLJANJE:

Europska unija i Europski dan jezika

- 1) Zastava Europske unije je:
a) plava sa zlatnim zvjezdama
b) zlatna s plavim zvjezdama.
- 2) Europska unija postoji više od 50 godina i od 6 država narasla je na:
a) 10 zemalja
b) 18 zemalja
c) 82 zemlje
d) 28 zemalja.
- 3) U Europskoj uniji živi više od:
a) 500 milijuna ljudi
b) 50 milijuna ljudi
c) 5 milijuna ljudi.
- 4) Stanovnici Europske unije govore:
a) 3 različita službena jezika
b) 24 različita službena jezika
c) 30 različitih službenih jezika.
- 5) Dan Europe je:
a) 9. travnja
b) 9. svibnja
c) 9. prosinca.
- 6) "Oda radosti" (europska himna) himna je europskog autora:
a) Wolfganga Amadeusa Mozarta
b) Ludwiga van Beethovena
c) Johanna Sebastiana Bacha.
- 7) Messi, zvijezda Barcelone, europski je građanin.
a) Točno. On je Španjolac.
b) Netočno. On je Argentinac.
- 8) Vrijedi li više 1 talijanski euro ili 1 slovenski euro?
a) talijanski
b) slovenski
c) imaju istu vrijednost
- 9) Hrvatska je postala članica EU-a:
a) 1957.
b) 2003.
c) 2013.
d) 2017.
- 10) Svrha Europskog dana jezika jest poticanje:
a) učenja materinskog jezika
b) učenja talijanskog jezika
c) cjeloživotno učenje jezika

PONAVLJANJE

Europska unija i Europski dan jezika

- 1) La bandiera dell'Unione europea è:
- a) blu con stelle dorate
 - b) dorata con stelle blu
- 2) L'Unione europea è stata creata più di 50 anni fa ed è passata da 6 a:
- a) 10 paesi
 - b) 18 paesi
 - c) 82 paesi
 - d) 28 paesi
- 3) Nell'Unione europea vivono più di:
- a) 500 milioni di persone
 - b) 50 milioni di persone
 - c) 5 milioni di persone
- 4) Gli abitanti dell'Unione europea parlano:
- a) 3 lingue ufficiali diverse
 - b) 24 lingue ufficiali diverse
 - c) 30 lingue ufficiali diverse
- 5) La festa dell'UE è:
- a) il 9 aprile
 - b) il 9 maggio
 - c) il 9 dicembre
- 6) L'inno della UE è Inno alla gioia di:
- a) Wolfgang Amadeus Mozart
 - b) Ludwig van Beethoven
 - c) Johann Sebastian Bach
- 7) Messi, il fuoriclasse della Barcellona, è un cittadino europeo.
- a) VERO. È infatti spagnolo
 - b) FALSO. È argentino.
- 8) Vale di più 1 EURO italiano o sloveno?
- a) italiano
 - b) sloveno
 - c) hanno lo stesso valore
- 9) Sai per caso qual è il plurale ufficiale di euro?
- a) euri (ad esempio: Per il mio compleanno ho ricevuto 50 euri)
 - b) euro (ad esempio: 1 euro o 10 euro la parola non cambia)
- 10) L'anno dell'adesione all'UE della Croazia è:
- a) 1957
 - b) 2003
 - c) 2013
 - d) 2017
- 11) Lo scopo della GEL è incoraggiare l'apprendimento:
- a) della lingua madre
 - b) della lingua italiana

VRIJEDNOSTIMA UJEDINJENI U RAZLIČITOSTI

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **GORDANE MANOJLOVIĆ**, OŠ Čavle, Čavle i **ALEKSANDRE VUKELIĆ**, OŠ „Milan Brozović“, Kastav

PREPORUČENI RAZRED: V.

CILJ: Upoznati učenike s vrijednostima Europske unije.

ISHODI: Učenik/ica: prepoznaće obilježja Europske unije; navodi neke od ciljeva Europske unije; navodi i opisuje vrijednosti Europske unije; poštuje svoju i druge kulture te njihov doprinos Hrvatskoj, Europi i svijetu.

KORELACIJE: Sat razrednog odjela, Povijest, Geografija, strani jezik.

POTREBNI MATERIJALI:
Bojice, papir, štapići, ljepilo.

Aktivnost možete početi slušajući „Odu radosti“ u standardnoj izvedbi. Na mrežnom servisu YouTube mogu se naći i izvedbe u drugim, suvremenijim stilovima. Potaknite učenike da razmijene dojmove nakon slušanja. Potaknite učenike na razgovor i provjerite znaju li o kojoj se skladbi radi i što ona znači u Europskoj uniji.

Zatim putem prezentacije ili na neki drugi prikidan način upoznajte učenike s kratkom povijesti Europske unije i glavnim pojmovima vezanima uz Europsku uniju (npr. Europski parlament, Europska komisija, države članice, euro itd.) Neka učenici bilježe glavne informacije tijekom predstavljanja.

U prezentaciji poseban naglasak treba staviti na ciljeve Europske unije: promicanje mira, vrijednosti i dobrobiti građana, jamčenje slobode, sigurnosti i pravde bez unutarnjih granica, održivi razvoj na temelju uravnoteženoga gospodarskog rasta i stabilnosti cijena, visoko konkurentno tržišno gospodarstvo s punom zaposlenost i društvenim napretkom te zaštita okoliša, borba protiv socijalne isključenosti i diskriminacije, promicanje znanstvenog i tehnološkog napretka, jačanje ekonomске, socijalne i teritorijalne suradnje i solidarnost među državama članicama, poštovanje kulturne i jezične raznolikosti.

Države članice dijele i iste vrijednosti. Neke od glavnih vrijednosti su: ljudsko dostojanstvo, sloboda, demokracija, jednakost, vladavina prava, ljudska prava.

Podijelite učenike u skupine te svakoj skupini dajte primjerak radnog listića. Zadatak svake skupine je da svakoj vrijednosti pridruži odgovarajuće rečenice.

LJUDSKO DOSTOJANSTVO je nepovredivo. Ono je u srži temeljnih prava te ga moramo poštovati i štititi.

SLOBODA podrazumijeva poštovanje privatnog života, slobodu mišljenja, vjeroispovijesti, okupljanja, izražavanja i informiranja. Štiti je Povelja EU-a o temeljnim pravima. Temelj je prava na slobodno kretanje i boravak unutar granica EU-a.

DEMOKRACIJA je temelj djelovanja Europske unije pri čemu građani preko svojih predstavnika sudjeluju u donošenju odluka.

JEDNAKOST se odnosi na jednaka prava svih građana pred zakonom. Na temelju ove vrijednosti uspostavljena su načela ravnopravnosti žena i muškaraca, jednakе plaće za jednak rad i sl. Neka od načela postala su i dio ugovora EU-a.

VLADAVINA PRAVA znači da se sve što EU čini mora temeljiti na ugovorima i zakonima o kojima su dobrovoljno i demokratski odlučile sve države članice. U svemu posebnu ulogu ima neovisno pravosuđe.

LJUDSKA PRAVA zaštićena su posebnim dokumentom EU-a koji je obvezujući za sve države članice.

Nakon rada u skupinama zajedno provjerite radove te s učenicima raspravite o tome koliko oni vide da se ove vrijednosti danas poštuju i kako bi ih oni promicali.

Na kraju možete nastaviti s pitanjem o zastavi Europske unije koju učenici mogu nacrtati u bilježnici / ili je izraditi tako da je nacrtaju na komadu papira koji će zalijepiti na štapić.

Poveži vrijednosti s lijeve strane s odgovarajućim rečenicama s desne strane.

(A) LJUDSKO DOSTOJANSTVO

... podrazumijeva poštovanje privatnog života, slobodu mišljenja, vjeroispovijesti, okupljanja, izražavanja i informiranja. Štitit će Povelja EU-a o temeljnim pravima. Temelj je prava na slobodno kretanje i boravak unutar granica EU-a.

(B) SLOBODA

... se odnosi na jednaka prava svih građana pred zakonom. Na temelju ove vrijednosti uspostavljena su načela ravnopravnosti žena i muškaraca, jednakе plaće za jednak rad i sl. Neka od načela postala su i dio ugovora EU-a.

(C) DEMOKRACIJA

... znači da se sve što EU čini mora temeljiti na ugovorima i zakonima o kojima su dobrovoljno i demokratski odlučile sve države članice. U svemu posebnu ulogu ima neovisno pravosuđe.

(D) JEDNAKOST

... je nepovredivo. Ono je u srži temeljnih prava te ga moramo poštovati i štititi.

(F) VLADAVINA PRAVA

... zaštićena su posebnim dokumentom EU-a koji je obvezujući za sve države članice.

(G) LJUDSKA PRAVA

... je temelj djelovanja Europske unije pri čemu građani preko svojih predstavnika sudjeluju u donošenju odluka.

"KOKO U PARIZU" BEZ PUTOVNICE

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **IVANE SMOLČIĆ PADJEN**, OŠ Nikola Tesla, Rijeka

PREPORUČENI RAZRED: V.

CILJ: Učenik/ica će objasniti prednosti zemalja članica Europske unije.

ISHODI: Učenik/ica: suradnički uči i radi u timu; uz podršku učitelja ili samostalno traži nove informacije iz različitih izvora i uspješno ih primjenjuje pri rješavanju problema; nabraja države članice Europske unije; iskazuje poštovanje prema kulturi drugih; sažima prikupljene informacije; predstavlja svoj rad i rad drugih iz skupine.

KORELACIJE: Hrvatski jezik, Geografija, Građanski odgoj i obrazovanje, Sat razrednog odjela.

POTREBNI MATERIJALI:

Hamer-papir (ili primjerici radnog listića), flomasteri.

Nakon sata interpretacije književnoga teksta Ivana Kušana "Koko u Parizu" slijedi rad u četirima skupinama.

Svaka skupina dobiva hamer (ili radni listić) sa slijepom kartom Europe. Uputite učenike da pretraže mrežne sadržaje i ispišu države članice Europske unije. Zajedno provjerite popise, a svaka skupina neka korigira svoj uradak i uskladi s točnim popisom.

Pomoću zemljovida na slijepoj karti crtaju granice zemalja članica EU-a i njihove glavne gradove.

Sljedeći je zadatak pomoći Koku pronaći najkraći put od Zagreba do Pariza ako putuje automobilom, pod uvjetom da smije proći samo državama članicama Europske unije.

Neka učenici ucrtaju put na karti uporabom preporučenih mrežnih sadržaja. Isto tako neka istraže treba li Koko za takvo putovanje putovnicu ili osobnu iskaznicu i zašto.

Nakon istraživanja svaka skupina piše Koku preporuku za najkraći put do Pariza, uput o tome treba li putovnicu ili osobnu iskaznicu i zašto te preporuku za jednu kulturno-povijesnu znamenitosti koju bi na putovanju trebao posjetiti uz kratko obrazloženje izbora.

Neka skupine predstave svoje uratke, odnosno slijepu kartu na hamer-papiru ili radni listiću.

Potaknite raspravu s učenicima o pojedinim rješenjima i prijedlozima. Upitajte ih kako je bilo raditi u skupini, kako procjenjuju svoj doprinos radu skupine. Potaknite učenike da usmeno procijene uratke drugih skupina temeljem ljestvica procjene.

Na kraju članovi skupina zapisuju što bi još željeli znati o EU-u. Nakon što se svaka skupina dogovori, neka predlože jednu temu. Zatim se može glasovati o odabiru sljedeće teme o EU-u.

PLAN PUTA ZA KOKA MILIĆA

worldatlasbook.com

Europe

Map not to scale

Copyright © worldatlasbook.com

PONIJETI SA SOBOM

(A) PUTOVNICU

(B) OSOBNU ISKAZNICU

PLAN PUTA

ZNAMENITOST NA PUTU

EUROPSKA UNIJA (NI)JE EUROPA

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **MONIKE BAJT STEPIĆ**, OŠ Dr. Branimira Markovića, Ravna Gora i **TANIE MULC**, OŠ Brod Moravice

PREPORUČENI RAZRED: V.

CILJ: Razlikovati granice Europe kao kontinenta i Europske unije kao zajednice država.

ISHODI: Učenik/ica: crta geografsku granicu Europe; nabraja države članice Europske unije; razlikuje granice Europe i područje Europske unije; nabraja države koje nisu članice Europske unije.

KORELACIJE: Geografija, Likovna kultura, Sat razrednog odjela.

POTREBNI MATERIJALI: Papir A3, bojice, flomasteri, škare, ljepilo, računalo, slijepa karta Europe, popis zemalja članica Europske unije.

Podijelite učenike u parove. Svakom paru dajte pripremljene slogove sa zadatkom da od slogova složi dva pojma. Pojmovi su Europa i Europska unija.

E	U	RO	PA
---	---	----	----

E	U	ROP	SKA	U	NI	JA
---	---	-----	-----	---	----	----

Potaknite raspravu s učenicima pitanjem „Koja je razlika među navedenim pojmovima?”, a odgovore učenika bilježite na ploču.

Zatim podijelite učenike u tri skupine tako da svaki učenik odabere jednu karticu na kojoj je isписан jedan pojam. Učenik treba pronaći skupinu kojoj pripada koristeći se neverbalnim načinom komunikacije. Pojmovi za podjelu učenika u grupe su sljedeći:

SKUPINA 1	SKUPINA 2	SKUPINA 3
LONDON	PO	HRVATSKA
BERLIN	DUNAV	NJEMAČKA
ZAGREB	SAVA	ITALIJA
LJUBLJANA	DRAVA	FRANCUSKA

Uputite nakon toga učenike da u skupinama na zemljovidu Europe označavaju granice Europe. Zatim učenicima podijelite popis država članica Europske unije sa zadatkom da bojama po odabiru označavaju te države i upisuju njihova imena.

Cilj je dobiti zemljovid na kojem su iscrtane granice Europe kao kontinenta te države članice Europske unije.

Upitajte učenike jesu li Europa i Europska unija jednaki pojmovi i koja je razlika među navedenim pojmovima, koje države nisu članica Europske unije te znaju li možda razloge. Odgovore bilježite na ploču.

Na kraju s učenicima izvedite zaključak kako je Europa kontinent, a Europska unija zajednica europskih država koje međusobno surađuju.

DJECA EUROPSKE UNIJE

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **NIKOLINE ŠUBIĆ ZENERAL**, OŠ Ivanka Trohar, Fužine

PREPORUČENI RAZRED: V.

CILJ: Upoznati učenike s Europskom unijom.

ISHODI: Učenik/ica: razlikuje pojmove „Europa“ i „Europska unija“; nabraja države članice EU-a na hrvatskom i njemačkom jeziku; uočava sličnosti među svom djecom (ljudima) država Europske unije te djecom iz zemalja koje nisu članice; prepoznaje simbole država članica (zastava, kratica, autooznaka) te ih raspoređuje na karti.

KORELACIJE: Njemački jezik, Geografija, Informatika.

POTREBNI MATERIJALI:

Odgovarajući broj primjeraka radnih listića iz publikacije „Das Europa-Spiel: Europa im Grossen und Kleinen, in Geschichte und Träumen“ (Poveznica: <https://goo.gl/eozSy4>).

U uvodnom dijelu potaknite učenike da navedu koje su države posjetili ili koje bi htjeli posjetiti. Potaknite ih da se prisjete kako izgledaju zastave tih država te koje su autooznake zemalja do sada vidjeli.

Na ploči zapišite imena država koje su učenici naveli. Upitajte učenike znaju li koje su od navedenih država članice Europske unije.

Nakon kratke rasprave učenici dobivaju radni listić „Das neue Gesicht Europas“ iz publikacije s popisom 28 država članica, pet država kandidatkinja te tri moguće države kandidatkinje. Nazivi država su na njemačkom jeziku te je prvi zadatak učenika prevesti nazive na hrvatski jezik.

Unastavku učenicima podijelite radni listić „Wissen macht Spass“ iz publikacije. Svaka država članica označena je kraticom/autooznakom. Na listiću se nalaze i fotografije 28 djece iz svake države članice.

S učenicima povedite raspravu o tome po čemu su sva djeca slična, a po čemu se razlikuju. Ispod fotografija pišu imena djece tipična za zemlju iz koje dolaze, a pored fotografija su obrisi zastava zemalja.

Uputite učenike da po obrisu zastave i/ili imenu djeteta prepoznaju iz koje države članice dijete dolazi, da pravilno oboje zastavu i upišu kraticu/autooznaku zemlje pored fotografije.

Učenici zadatku izvršavaju podijeljeni u skupine ili parove. Učenici se mogu koristiti atlasom, a informacije mogu provjeriti i na internetu.

Aktivnost završava tako što se uspoređuju radovi skupina ili parova.

ZASTAVE DRŽAVA ČLANICA EU-a

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **VANJE KUSTURIN ZUKIĆ**, OŠ „Rikard Katalinić Jeretov“, Opatija

PREPORUČENI RAZRED: V.

CILJ: Upoznati učenike sa zastavama država članica Europske unije.

ISHODI: Učenik/ica: nabraja države članice Europske unije; prepoznaže zastave država članica; istražuje; uočava sličnosti pojedinih zastava; predstavlja svoj rad i rad svoje skupine.

KORELACIJE: Likovna kultura, Građanski odgoj i obrazovanje, Sat razrednog odjela.

POTREBNI MATERIJALI: Radni listići, škare, ljepilo, papir.

Na početku aktivnosti učenici izvlače papirić iz vrećice na kojem piše jedna boja (npr. crvena, plava, žuta, zelena, narančasta, ljubičasta i bijela). Učenici kojima na papiriću piše ista boja spajaju se u skupinu po četvero.

Kroz kratku prezentaciju upoznajte učenike s Europskom unijom i državama članicama.

Zatim neka svaka skupina odabere četiri države te detaljno istraži zastave tih država članica. Učenici mogu pronađene informacije prikazati i na radnom listiću.

Neka učenici predstave svoj uradak i neka izlože zanimljivosti pojedinih zastava i simbola. Raspravite o pojedinim nalazima učenika.

Slijedi predstavljanje rada skupina te razgovor o zastavama, veličini zastave, rasporedu polja, bojama (podjela boja) i simbolici boja, znakovima na zastavama (materijale im priprema učitelj, a mogu se koristiti i internetom).

U zaključnom dijelu učenici predstavljaju svoj grupni uradak, izlažu zanimljivosti pojedinih zastava i simbola te zajednički komentiramo izrađene zastave.

Radni listići mogu se izložiti na razrednom panou ili u školskom hodniku.

ZASTAVE ČLANICA EUROPSKE UNIJE

ZASTAVA	ZASTAVA
IME DRŽAVE	IME DRŽAVE
IZ KOJE JE GODINE ZASTAVA?	IZ KOJE JE GODINE ZASTAVA?
KOJE SU BOJE NA ZASTAVI?	KOJE SU BOJE NA ZASTAVI?
ŠTO ZNAČI SVAKA OD BOJA?	ŠTO ZNAČI SVAKA OD BOJA?
ŠTO SE JOŠ NALAZI NA ZASTAVI?	ŠTO SE JOŠ NALAZI NA ZASTAVI?
ZASTAVE KOJIH DRŽAVA IMAJU ISTE BOJE?	ZASTAVE KOJIH DRŽAVA IMAJU ISTE BOJE?

POZNATE EUROPSKE LIČNOSTI

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **IVANE ERAK**, OŠ Srdoči, Rijeka

PREPORUČENI RAZRED: VI.

CILJ: Upoznati Europsku uniju kroz poznate osobe.

ISHODI: Učenik/ica: navodi po jednu poznatu osobu iz svake države članice; navodi bitne informacije o Europskoj uniji.

KORELACIJE: Geografija, Povijest, Sat razrednog odjela.

POTREBNI MATERIJALI: Radni listići.

Podjelite učenike u skupine po petero. Skupinama podijelite radne lističe sa zadatkom da unutar skupine pogode iz koje zemlje dolazi pojedina ličnost.

Prijedlog ličnosti je:

Wolfgang Amadues Mozart (Austrija), skladatelj
Hristo Stoichkov (Bugarska), nogometar
Peter Čech (Češka), nogometar
Arvo Pärt (Estonija), skladatelj
Coco Chanel (Francuska), modna kreatorica
Janica Kostelić (Hrvatska), olimpijka, skijašica
Monica Bellucci (Italija), glumica
Dalia Grybauskaitė (Litva), predsjednica, političarka
Albert Szent-Györgyi (Mađarska), nobelovac, otkrio vitamin C
Inge de Brujin (Nizozemska), olimpijka, plivačica
Marie Skłodowska Curie (Poljska), nobelovka, fizičarka
Eugène Ionesco (Rumunjska), književnik
Tina Maze (Slovenija), olimpijka, skijašica
ABBA (Švedska), grupa
Tintin (Belgija), lik iz strip-a
Costas Montis (Cipar), pjesnik
Hans Christian Andersen (Danska), književnik
Kimi Räikkönen (Finska), vozač Formule 1
Ezop (Grčka), književnik
U2 (Irska), grupa
Kristaps Porziņģis (Latvija), košarkaš
Robert Schuman (Luksemburg), političar
Saviour Pirotta (Malta), književnik
Angela Merkel (Njemačka), političarka
Cristiano Ronaldo (Portugal), nogometar
Marek Hamšík (Slovačka), nogometar
Enrique Iglesias (Španjolska), pjevač
Adele (Ujedinjeno Kraljevstvo), pjevačica

Nakon rada u skupinama projicirajte preko projektor-a svaku od ličnosti s odgovorom (državom iz koje dolazi), a učenici neka provjere svoje odgovore. Postoji mogućnosti i da učenici prvo govore što su odgovorili pa da se potom otkrije točan odgovor.

Skupina koja je točno odgovorila dobiva po jedan bod. Nakon što su provjerili sve odgovore skupine broje bodove, a skupina s najviše bodova je pobjednik. Provjeru odgovora zaključite napomenom kako su sve ove države članice Europske unije.

Potom će učenici, ponovno u skupinama ili pojedinačno, odgovarati na pitanja iz kviza bio preko aplikacije <https://kahoot.it/> ili na radnom listiću.

Prijedlog kviza nalazi se na radnom listiću, a odgovori su:

1. Koliko članica ima EU? d) 28
2. Koji se grad smatra glavnim gradom EU-a? b) Bruxelles
3. Koji se jezici koriste u Europskom parlamentu? d) svi službeni jezici država članica.
4. Koja je država EU-a površinom najveća? a) Njemačka
5. Koja je država EU-a površinom najmanja? a) Malta
6. EU je 1958. osnovalo ____ zemalja. b) šest
7. Kako izgleda zastava EU-a? a) krug od 12 zlatnih zvijezda na plavoj podlozi
8. Koliko zemalja članica koristi euro kao valutu? c) 19
9. Kojeg se datuma obilježava Dan Europe? d) 9. svibnja
10. Koja se melodija koristi kao himna EU-a? b) Oda radosti

Nakon kviza potaknite razgovor s učenicima o tome što su naučili, a što su znali od prije.

Učenicima zatim podijelite kratki tekst o Europskoj uniji koji čitaju naglas. Tijekom ili nakon čitanja potaknite raspravu pitanjima:

Kako im se čini ideja osnivača EU-a? Možemo li EU uistinu usporediti s učenicima u razredu? Jesu li znali da kovanice eura tako izgledaju? Znaju li nekog našeg eurozastupnika? Što misle o motu EU-a? Misle li da su ciljevi EU-a spomenuti u tekstu lako provediv?

Na kraju neka učenici po sjećanju unutar skupine na papir napišu sve države članice Europske unije kao i poznate osobe koje su se spominjale tijekom aktivnosti.

Zajedno provjerite što su skupine napisale.

Učeničke odgovore možete i bodovati (jedan bod za državu, dva boda za osobu), a skupina koja je skupila najviše bodova može se nagraditi.

Napomena: Popis poznatih osoba može se prilagoditi pojedinom razredu ili možete sastaviti svoj popis osoba.

POZNATE EUROPSKE LIČNOSTI

U prazni prostor upišite odakle dolazi navedena ličnost!

Wolfgang Amadues Mozart (_____), skladatelj

Hristo Stoichkov (_____), nogometni igrač

Peter Čech (_____), nogometni igrač

Arvo Pärt (_____), skladatelj

Coco Chanel (_____), modna kreatorica

Janica Kostelić (_____), olimpijka, skijašica

Monica Bellucci (_____), glumica

Dalia Grybauskaitė (_____), predsjednica, političarka

Albert Szent-Györgyi (_____), nobelovac, otkrio vitamin C

Inge de Brujin (_____), olimpijka, plivačica

Marie Skłodowska Curie (_____), nobelovka, fizičarka

Eugène Ionesco (_____), književnik

Tina Maze (_____), olimpijka, skijašica

ABBA (_____), grupa

Tintin (_____), lik iz strip-a

Costas Montis (_____), pjesnik

Hans Christian Andersen (_____), književnik

Kimi Räikkönen (_____), vozač Formule 1

Ezop (_____), književnik

U2 (_____), grupa

Kristaps Porziņģis (_____), košarkaš

Robert Schuman (_____), političar

Saviour Pirotta (_____), književnik

Angela Merkel (_____), političarka

Cristiano Ronaldo (_____), nogometni igrač

Marek Hamšík (_____), nogometni igrač

Enrique Iglesias (_____), pjevač

Adele (_____), pjevačica

MALI ISPIT O EUROPSKOJ UNIJI

1. Koliko članica ima EU?

- a) 25
- b) 26
- c) 27
- d) 28

2. Koji se grad smatra glavnim gradom EU-a?

- a) London
- b) Bruxelles
- c) Berlin
- d) Paris

3. Koji se jezici koriste u Europskom parlamentu?

- a) engleski
- b) njemački
- c) engleski i njemački
- d) svi službeni jezici država članica

4. Koja je država EU-a površinom najveća?

- a) Njemačka
- b) Španjolska
- c) Francuska
- d) Švedska

5. Koja je država EU-a površinom najmanja?

- a) Malta
- b) Austrija
- c) Rumunjska
- d) Hrvatska

6. EU je 1958. osnovalo ____ zemalja.

- a) pet
- b) šest
- c) sedam
- d) osam

7. Kako izgleda zastava EU-a?

- a) krug od 12 zlatnih zvijezda na plavoj podlozi
- b) pravokutnik od 12 zlatnih zvijezda na plavoj podlozi
- c) krug od 12 zlatnih zvijezda na bijeloj podlozi
- d) pravokutnik od 12 zlatnih zvijezda na bijeloj podlozi

8. Koliko zemalja članica koristi euro kao valutu?

- a) 28
- b) 25
- c) 19
- d) 8

9. Kojeg se datuma obilježava Dan Europe?

- a) 20. rujna
- b) 8. listopada
- c) 31. ožujka
- d) 9. svibnja

10. Koja se melodija koristi kao himna EU-a?

- a) Četiri godišnja doba
- b) Oda radosti
- c) Za Elizu
- d) Mala noćna muzika

EUROPSKA UNIJA

Po završetku Drugog svjetskog rata u prošlom stoljeću europske vođe odlučile su zajednički raditi na rješavanju problema. Htjeli su jednom zauvijek okončati bitke tako da svi ljudi mogu ponovno izgraditi život i stvoriti nove i bolje načine za uzdržavanje i uzajamnu trgovinu. Vođe su se nadale da zemlje koje ovise jedna od drugoj neće imati razloga za ratovanje jer bi gospodarstvo u cijeloj regiji postalo snažnije, ljudi bi imali dobre poslove, hranu i sigurnost. Bili su u pravu! Prošlo je više od 50 godina, a o europskim ratovima sada samo čitamo iz udžbenika povijesti.

EU danas broji 28 članica. Pomalo je nalik učionici. Kao i u svakoj drugoj zajednici jači pomažu slabijima. I kao što u razredu neka djeca vole matematiku, a druga više vole jezike, tako i zemlje EU-a imaju različite interese. Za miran suživot svi moraju prihvatići one druge onakvima kakvi jesu. Svaka zemlja živi u skladu sa svojim običajima, jezikom i kulturom. Taj pristup lijepo je sažet u motu EU-a „Ujedinjeni u različitosti“.

Usprkos različnostima zemlje EU-a imaju zajedničke ciljeve.

- Žele da sve zemlje EU-a budu uspješne i poboljšaju uvjete života. EU ima najveći gospodarski prostor na svijetu.
- Žele mir i sigurnost u Europi i svijetu.
- Žele da državlјani EU-a uživaju ista temeljna prava i slobode, da žive bez diskriminacije i imaju jednake mogućnosti.

EU ima vlastiti parlament koji se sastoji od zastupnika iz svih zemalja članica. Svi oni zajedno čine Vijeće Europe i donose važne odluke. Europske zakone donosi Europski parlament (koji čini 751 izravno izabran član) i Vijeće (koje se sastoji od ministara svake zemlje EU-a). Europska komisija predlaže nove zakone i vodi računa o njihovoj provedbi.

Zanimljivosti

- Europska unija ima 28 država članica i njih 19 se trenutačno koristi eurom kao valutom.
- Kovance eura imaju jednu jednaku stranu, a drugu s nacionalnim grbom zemlje koja je izdala kovanicu.
- EU slavi rođendan 9. svibnja. Toga je datuma 1950. francuski ministar Robert Schuman predložio ideje koje su osnova današnjeg EU-a.
- EU ima vlastitu Povelju o temeljnim ljudskim pravima.
- Melodija koja predstavlja EU potječe iz Devete simfonije koju je 1823. skladao Ludwig van Beethoven. Njome je uglazbio „Odu radosti“, lirsku pjesmu Friedrika von Schillera iz 1785. Himna nema tekst, nego samo glazbu. Na univerzalnom jeziku glazbe njome se izražavaju europski idealni slobode, mira i solidarnosti.
- Europska zastava sastoji se od kruga od 12 zlatnih zvijezda na plavoj podlozi. Zvijezde simboliziraju ideale jedinstva, solidarnosti i sklada među narodima Europe.

(Tekst preuzet s http://europa.eu/kids-corner/countries/flash/index_hr.htm)

I MOJA ZVJEZDICA POMAŽE JE TKATI...

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **DANIELE JUGO-SUPERINA**, OŠ Fran Franković, Rijeka

PREPORUČENI RAZRED: VI.

CILJ: Upoznati učenike s osobama koje su igrale važnu ulogu u stvaranju Europske unije.

ISHODI: Učenik/ica: nabraja osobe koje su odigrale važnu ulogu u stvaranju današnje Europske unije; navodi ključne detalje iz njihove biografije; opisuje njihovu ulogu u stvaranju današnje Europske unije; istražuje i vrednuje njihovu ulogu; opisuje kako svaka osoba može doprinijeti stvaranju mira u svojoj okolini.

KORELACIJE: Hrvatski jezik, Likovna kultura, Informatika.

POTREBNI MATERIJALI:

Hamer-papir, ljeplilo, radni materijal.

PRVI SAT

Na početku aktivnosti potaknite raspravu s učenicima o svemu što ih asocira na Europsku uniju. Zapisujte asocijacije na ploču i, ako je potrebno, raspravite o pojedinim asocijacijama.

Aktivnost nastavite radom u pet skupina kratkom prezentacijom o osobama koje su odigrale važnu ulogu u ostvarenju ideje o ujedinjenju europskih država.

Uputite učenike da u skupinama istraže ulogu Winstona Churchilla, Roberta Schumanna, Jeana Monneta, Konrada Adenauera i Simone Veil.

Skupine mogu samostalno istraživati mrežne izvore o navedenim osobama ili se mogu koristiti radnim materijalima (tekst i ilustracije) koje ćete pripremiti. U prvom slučaju uputite učenike da obavezno navedu koje su izvore koristili.

Svaka skupina treba izraditi plakat na temelju informacija koje su pronašli tijekom istraživanja ili u radnim materijalima. To mogu biti podaci iz biografije osobe, citati ili aktivnosti koje je osoba učinila u svrhu ostvarenja ideje o ujedinjenju europskih država.

Plakat može biti standardnog oblika (pravokutni papir velikog formata). Također, moguće je da plakat bude u obliku žute zvijezde od hamer-papira na kojem će skupina predstaviti određenu osobu.

DRUGI SAT

Na drugom satu aktivnosti svaka skupina predstavlja svoj poster i osobu koju su istraživali. Ako su skupine svoj rad predstavljale na papiru u obliku zvijezde, neka svoje radove postave razredni pano s plavom podlogom.

Potaknite raspravu o svakoj osobi otvorenim pitanjima. Upitajte učenike što misle o djelima tih osoba, njihovim izjavama. Upitajte ih jesu li tijekom istraživanja pronašli neke zanimljive detalje iz njihovih života. Također, neka se osvrnu na ulogu svake osobe u izgradnji mira i prihvatanja različitosti.

Plakate možete izložiti i na školskom hodniku prilikom obilježavanja značajnih datuma.

+++

Ukoliko je moguće, plakati se mogu izrađivati i u digitalnom formatu u jednom od dostupnih programa (www.canva.com, <https://spark.adobe.com> i sl.).

EUROPA KROZ CVIJEĆE

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **DIJANE SARAJA** i **MARTINE MACOLIĆ**, OŠ Sv. Matej, Viškovo

PREPORUČENI RAZRED: VI.

CILJ: Uvesti učenike u temu Europske unije.

ISHODI: Učenik/ica: surađuje u provedbi skupnog zadatka; pretražuje mrežne i druge izvore informacija; reproducira riječi stranih jezika; usmeno izlaže rezultate rada u skupinama.

KORELACIJE: Geografija, Biologija i Engleski jezik.

POTREBNI MATERIJALI: Radni listić (jedan po učeniku), slijepa karta Europe velikog formata (ili projekcija).

Podijelite učenike u četiri skupine po pet te svakom učeniku dajte primjerak radnog listića.

Svaka skupina izvlači određeni broj papirića s nazivima država članica Europske unije sa zadatkom da popuni tablicu tako da za države koje su dobili pronađu sljedeće informacije:

- geografski smještaj države (uz korištenje atlasa ili interneta)
- naziv službenog cvijeta na službenom jeziku države
- naziv službenog cvijeta na engleskom jeziku
- naziv službenog cvijeta na hrvatskom jeziku.

Kako pronalaze informacije, učenici popunjavaju tablicu za države koje su im dodijeljene te označuju državu na slijepoj karti na radnom listiću. Podatke o tome kojoj državi pripada koji cvijet učenici traže na internetu (npr. stranica <https://www.theflowerexpert.com/content/aboutflowers/national-flowers>).

Na kraju sata svaka skupina predstavlja ostalima što su pronašli: na veliku slijepu kartu na ploči lijepe sliku službenog cvijeta države, pokazuju geografski smješta te navode nazive kako su ih pronašli.

Učenike treba potaknuti da, koristeći se izvorima na internetu, ispravno napišu i izgovore nazive na službenom jeziku. Na pojedinim mrežnim stranicama postoje alati s pomoću kojih se može naći točan izgovor riječi na pojedinim jezicima (npr. Wikipedia).

Ova nastavna priprema može se prilagoditi i za neku drugu temu koju učenici mogu na sličan način istražiti i proučavati.

RADNI LISTIĆ

OŽIVI SVOJU ZVJEZDICU

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **HENRIET BILANDŽIĆ**, OŠ/SE Dolac, OŠ/SE San Nicolo, Rijeka

PREPORUČENI RAZRED: VII.

CILJ: Upoznati učenike sa širenjem Europske unije.

ISHODI: Učenik/ica: uočava postojanje sukoba u svim društвima i razdobljima; opisuje način kako su države Europe odlučile sprječiti sukobe u budućnosti; pretražuje izvore znanja te prikuplja i analizira prikupljene informacije; sažima prikupljene informacije; opisuje razlike i navodi razloge zašto je pojedina država pristupila Europskoj uniji u određenom razdoblju.

KORELACIJE: Geografija, Povijest, Talijanski jezik, Hrvatski jezik.

POTREBNI MATERIJALI: Plavi hamer velikih dimenzija i žuti papir formata A4, flomasteri, pripremljeni kratki tekstovi o državama članicama.

Na početku aktivnosti učenici izabiru papirić s imenom jedne od država članica Europske unije. Ako je broj učenika manji od broja država članica, učenici se mogu podijeliti u skupine te im se može dodijeliti više država članica, odnosno može im se dodijeliti jedna od faza proširenja Europske unije.

Učenicima se podijele unaprijed pripremljeni tekstovi o određenoj državi članici.

Umjesto toga učenike se može potaknuti da informacije o izabranoj državi članici potraže u udžbeniku ili na internetu. Usto, svaki učenik dobije žuti papir formata A4 od kojega će izrezati zvjezdicu na koju će upisati pronađene podatke o određenoj državi. Ti podaci mogu biti: ime države, ime glavnoga grada, broj stanovnika, godina ulaska u Europsku uniju, službeni jezici u toj državi itd. Učenici mogu navesti pozitivne i negativne strane ulaska u Europsku uniju. Učenike treba potaknuti da se kreativno izraze kao i da podijele s drugima zanimljivosti koje su pronašli o određenoj državi članici.

Izrađene zvjezdice učenici će predstavljati na idućem satu za koji je potrebno pripremiti figuru velikog plavog čovjeka od hamer-papira koju treba zalijepiti na ploču. Moguće su i neke druge figure.

Učenici će predstaviti svoje države slijedom kako su postajale članice Europske unije.

Predstavljajući početak – 1952. godinu – prvih šest država izlazi te se poredaju u krug i predstavljaju svoje države na način kako su to pripremili koristeći znanje i informacije s prethodnog sata te znanja i informacije koje su pronašli istražujući. Učenike treba potaknuti da se kreativno izraze i predstave državu članicu.

Nakon što predstave državu članicu učenici zalijepi zvjezdicu oko figure plavog čovjeka na ploči. Nakon toga se vraćaju u krug. Na ovakav način predstavlja se svaka država članica.

Pri kraju aktivnosti u krugu potaknite razgovor s učenicima o tome što su primijetili tijekom aktivnosti (da se krug proširuje, da su svi okupljeni na jednom mestu). Razgovor možete potaknuti i sljedećim pitanjima:

Što je najzanimljivije što su saznali o drugim državama? Jesu li uočili neke sličnosti među njima?

EUROPA KNJIŽEVNOSTI

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **MARINE VIDEOŠ**, OŠ Ivana Gorana Kovačića, Delnice i
TIHANE LJUBOJEVIĆ, OŠ Vrbovsko

PREPORUČENI RAZRED: VII.

CILJ: Upoznati učenike s književnicima koji, iako pripadaju nacionalnim književnostima, pripadaju i europskoj književnosti.

ISHODI: Učenik/ica: povezuje autora i književno djelo s određenom europskom zemljom; povezuje države s njihovim zastavama.

KORELACIJE: Hrvatski jezik, Geografija, Sat razrednog odjela.

POTREBNI MATERIJALI: Radni listići, kartice s imenima književnika, kartice sa zastavama država.

Potaknite razgovor s učenicima pitanjima:

Volite li putovati? Jeste li dosad posjetili neke europske države (koje)? Što ste primijetili prilikom posjeta? Znate li je li ta država članica Europske unije? Znate li još koje obilježe te države?

Nakon razgovora podijelite učenike u četiri do pet skupina, idealno s četiri učenika u skupini. Svaka skupina dobije primjerak radnog listića.

Zatim učenici izvlače kartice s imenima književnika (npr. Gustav Schwab, Karel Čapek, Astrid Lindgren, Ivan Cankar, Henryk Sienkiewicz, Ferenc Molnar, Erich Kästner, Felix Salten, Rudyard Kipling, H. C. Andersen, Henry Winterfeld, Jules Verne, John Boyne, Agatha Christie, Charles Dickens, Arthur Conan Doyle, J. B. Moliere, Daniel Pennac, Selma Lagerlof, Ivan Kušan, Želimir Hercigonja, Nikola Pulić, Jasmina Tihi Stepanić itd.).

Učenici imaju zadatak da navedu djelo i zemlju iz koje književnik potječe te da u radni listić zalijepi i zastavu zemlje. Na kraju sata provjerava se točnost podataka.

Na kraju učenici mogu na karti Europe pokazati spomenute države, koje su od njih države članice Europske unije, a koje nisu.

RADNI LISTIĆ

KNJIŽEVNIK/ICA	DJELA	DRŽAVA	GLAVNI GRAD	ZASTAVA

EUROPSKI DJEČJI PISCI

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **ZVJEZDANE SIKRA-GOLEMAC**, OŠ Ljudevita Gaja, Osijek, PŠ Sarvaš

PREPORUČENI RAZRED: VII.

CILJ: Upoznati učenike s europskim dječjim piscima.

ISHODI: Učenik/ica: može osvijestiti postojanje Europske unije; uočava raznovrsnost europske književnosti; razvija interkulturnu osjetljivost; identificira pripadnost književnika nacionalnim književnostima; razlikuje i prepozna književne vrste; pokazuje spremnost za čitanje.

KORELACIJE: Hrvatski jezik, Geografija.

POTREBNI MATERIJALI:

Kartice kako su opisane u opisu aktivnosti, slijepa karta Europe.

Učenike podijelite u skupine po troje-četvero te im zadajte da na papiru napišu sve što znaju o Europi. Neka svaka skupina izloži svoje bilješke te ih zajedno usporedite i komentirajte.

Zatim učenicima podijelite slijepa karte Europe s državama članicama istaknutima drugom bojom. Vođenim razgovorom upoznajte ih s Europskom unijom te im zadajte da u skupinama pretraže mrežne izvore i pronađu države članice Europske unije te ih označe na slijepoj karti.

Skupinama potom dajte kartice u dvije boje:

- na plavim karticama su imena europskih književnika (npr. Carlo Collodi, Astrid Lindgren, Hans Christian Andersen, braća Grimm, Ferenc Molnar, Christine Nostlinger, Ezop, Oscar Wilde, Karel Čapek, Antoine de Saint Exupery, Ivan Cankar, Charles Dickens, Ivan Kušan, Ivana Brlić Mažuranić, Dragutin Tadijanović)

- na žutim karticama su naslovi književnih djela (npr. „Pinokio“, „Pipi Duga Čarapa“, „Mala sirena“, „Palčica“, „Ivica i Marica“, „Pepeļjuga“, „Junaci Pavlove ulice“, „Konrad – dječak iz limenke“, „Lav i miš“, „Lisica i roda“, „Sretni kraljević“, „Poštarska bajka“, „Mali princ“, „Zastidio se majke“, „Oliver Twist“, „Koko u Parizu“, „Kako je Potjeh tražio istinu“, „Čudnovate zgode šegrteta Hlapića“, „Nosim sve torbe, a nisam magarac“, „Visoka žuta žita“).

Svaka skupina treba pronaći parove odnosno spojiti književnike s književnim djelima.

Potom upoznajte učenike s književnicima bilo putem prezentacije ili na neki drugi prikladan način. Prezentacija bi trebala sadržavati fotografiju književnika, naslovnicu književnog djela, kratku bilješku o književniku te podatak kojog književnosti pripada.

Skupine trebaju imena književnika upisati uz pripadajuću državu na slijepoj karti Europe. Svoje karte učenici izlažu na ploči te provjeravaju točnost. Pitanjima potaknite raspravu s učenicima te ih upitajte da navedu iz kojih država Europske unije još nisu obrađivali književna djela.

Zatim skupinama podijelite crvene kartice na kojima su nazivi književnih vrsta (roman, pripovijetka, bajka, moderna bajka, crtica, basna, lirska pjesma). Skupine imaju zadatku da crvenim karticama pridruže književna djela (žute kartice iz prethodnog zadatka).

Na kraju neka učenici pročitaju nekoliko ulomaka djela europskih pisaca koje ste prethodno pripremili.

Aktivnost može završiti i tako da učenici rješavaju prethodno pripremljeni brzi kviz ili da svaka skupina pripremi dva pitanja za ostale skupine.

HISTORY OF THE EUROPEAN UNION

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **DARIJE STANKOVIĆ**, OŠ Ljudevita Gaja, Osijek

PREPORUČENI RAZRED: VIII.

CILJ: Upoznati učenike s povijesti Europske unije.

ISHODI: Učenik/ica: može osvijestiti postojanje Europske unije kao geografske, političke i kulturne cjeline; opisuje povjesne razloge nastanka Unije i njezina postupnog širenja; objašnjava njezinu ulogu i zadaće te dužnosti i obaveze država članica; raspravlja o osobnim pravima i dužnostima građana Unije; ispravno koristi vokabular engleskoga jezika.

KORELACIJE: Povijest, Geografija, Engleski jezik.

POTREBNI MATERIJALI: U suradnji s kolegama iz Povijesti i Geografije ili samostalno pripremite prezentaciju „Steps Towards European Union“. Kao izvor informacija može poslužiti bmsworldgeography.weebly.com/european-union.html#

Projicirajte učenicima zastavu Europske unije te potaknite raspravu o Uniji, posebice samom nazivu „European Union“ – „it's in Europe“ i „Unites countries and people“.

Učenike možete potaknuti da razmisle i izraze svoje mišljenje o tome zašto su se države Europe odlučile na osnivanje i ulazak u uniju. Može se povući paralela i s ostalim svjetskim integracijama i razlozima njihova osnivanja (npr. UN, NATO, G8 i sl.) Cilj je doći do zaključka da se zemlje uključuju u različite integracije zbog raznih dobrobiti koje kao članice mogu imati.

Potaknite učenike da se prisjetе činjenica koje znaju o Europskoj uniji. Pojedinačno ili u skupinama mogu nabrojiti države članice Europske unije ili se učenicima može ponuditi radni listić s nazivima država koje trebaju povezati s pripadajućim zastavama.

Nakon toga potaknite učenike da uoče i nabroje što Euroljani imaju zajedničko. Tijekom rasprave trebalo bi očekivati sljedeće odgovore: continent, history, heritage, art, architecture, music itd.

Kao priprema za glavni dio aktivnosti učenicima kroz parafraze ili s pomoću radnog listića objasnite ključne nepoznate riječi potrebne za razumijevanje sadržaja prezentacije iz glavnog dijela sata. Ključne riječi su: history, war, weapons, coal, steel, tariffs, communism, democracy, taxes, currency.

Na radnom listiću učenici povezuju odgovarajuću riječ s njezinom parafrazom te po potrebi prevode na hrvatski.

U glavnom dijelu sata putem prezentacije „Steps towards the European Union“ uz sudjelovanje kolega iz Geografije i Povijesti korak po korak opisuje se nastanak, razvoj i uloga Europske unije. Kako bi se aktivirao poznati vokabular i proširio novim izrazima, s učenicima se može razgovarati o svakom pojedinom slajdu, opisati slike koje vide, aktivirati odgovarajuća upotreba sustava glagolskih vremena i sl.

Nakon prezentacije učenici dobivaju radne listiće s tekstom prezentacije u kojemu su izostavljene ključne riječi. Učenici skupno rješavaju zadatak.

Po završetku aktivnosti čitaju se rečenice i usporedno se provjerava točnost usporedbom sa slajdovima.

U skupinama učenici promišljaju na koje se načine članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji izravno odražava na njihove živote u ovome trenutku te na njihov budući život kao Euroljana.

Match the following words with their paraphrases.

(A) history (____) A type of fossil fuel; dark or brown material burned as a fuel.

(B) war (____) The sum of money demanded by a government for its support, required of persons, groups or businesses.

(C) weapons (____) Money in any form used for paying.

(D) coal (____) Science dealing with past events.

(E) steel (____) Government by the people who are considered as the primary source of power.

(F) tariffs (____) A conflict between two or more nations carried out by force.

(G) communism (____) Instruments or devices used to attack in fighting.

(H) democracy (____) A very strong type of metal.

(I) taxes (____) A type of political and social system that was characteristic for countries of Eastern Europe and Russia till the end of eighties.

(J) currency (____) A list or system of duties imposed by a government on imported or exported goods.

POŠTANSKA MARKA EUOPSKE UNIJE

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **KORNELIJE ČAKARUN**, OŠ Omišalj, Omišalj

PREPORUČENI RAZRED: VIII.

CILJ: Potaknuti učenike na razmišljanje o Europskoj uniji.

ISHODI: Učenik/ica: surađuje u provedbi zajedničkog zadatka; argumentirano raspravlja s drugima.

KORELACIJE: Sat razrednog odjela, Geografija, Likovna kultura.

POTREBNI MATERIJALI: Ploča, kreda, računalo, projektor, hamer-papir, flomasteri.

U uvodnom dijelu sata na sredini ploče napišite „Europska unija“ te pitajte učenike što sve znaju o Europskoj uniji. Informacije zapisujte na ploču u obliku mentalne mape. Na taj se način provjerava predznanje učenika o EU-u i o informacijama na ploči kratko se diskutira.

Nakon toga prikažite učenicima kratki video o nastanku EU-a (<https://www.youtube.com/watch?v=bhE15eHGUJl>).

Po završetku videa zajedno s učenicima usporedite informacije s ploče s informacijama koje su čuli i vidjeli u videu. Identificirajte nove te informacije koje nisu točne i potvrdite one koje su točne.

Potom informirajte učenike kako je svaka država članica ulazak u EU, među ostalim, obilježila i prigodom poštanskom markom. Osim toga, poštanske marke izrađivale su se i povodom nekih obljetnica EU-a kao institucije.

Pokažite im primjere poštanskih maraka (neke od njih nalaze se i u udžbeniku Tamare Puhovski „Europska unija i kako podučavati o njoj“) i pitajte ih što misle o njima.

Zatim rasporedite učenike u skupine (tri do pet učenika u skupini, ovisno o ukupnom broju učenika) te im zadajte da osmisle poštansku marku koja bi danas simbolizirala Europsku uniju. Svaka skupina dobiva hamer-papir i flomastere te zajednički crtaju marku.

Na kraju sata učenici predstavljaju svoje poštanske marke drugim učenicima i kratko objašnjavaju njihov izgled.

Radovi učenika mogu se izložiti i na drugim mjestima u školi prigodom obilježavanja nekog značajnog datuma.

EUROKULTURNA VALUTA

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **MARTINE JURJEVIĆ**, OŠ „Fran Krsto Frankopan“, Krk

PREPORUČENI RAZRED: VIII.

CILJ: Upoznati učenike s valutom Europske unije.

ISHODI: Učenik/ica:
prepozna i nabrja novčanice eura; prepozna i razlikuje arhitektonске stilove iz različitih perioda europske povijesti; daje primjer poznate građevine određenog arhitektonskog stila; uspoređuje različite tipove gradnje s događajima u tom povjesnom razdoblju.

KORELACIJE: Građanski odgoj i obrazovanje, Sat razrednog odjela, Likovna kultura, Engleski jezik, Njemački jezik, Vjerou nauk, Geografija, Povijest, Informatika.

POTREBNI MATERIJALI:
Isprintani primjerci novčanica eura.

Pred učenike postavite crno-bijele kopije novčanica hrvatske kune prilagođene tako da su sve istoga formata. Učenici imaju skupni zadatak da spoje lice i naličje svake novčanice.

Nakon održanog zadatka rade isto s novčanicama eura.

Potaknite razgovor s učenicima kako biste sintetizirali njihovo predznanje o zajedničkoj europskoj valuti. Razgovor možete potaknuti sljedećim pitanjima:

Koje države koriste euro? Koje je godine uveden euro kao službena valuta? I sl.

Zatim podijeliti učenike u parove. Svaki par dobiva jednu novčanicu eura, primjerak radnog listića. Koristeći se izvorima s interneta učenici moraju istražiti:

- koji je arhitektonski stil gradnje prikazan na novčanici
- definirati vrijeme kada se koristio
- pronaći nekoliko primjera poznatih građevina tog stila
- izabratи jednu od njih i istražiti neku zanimljivost pomoću koje će je lakše zapamtiti
- locirati mjesto u kojem se građevina nalazi na karti Europe.

Pronađene podatke upisuju u radni listić.

Isto tako učenicima se umjesto radnog listića može dati zadatak da izrade zajedničku prezentaciju u mrežnom alatu Prezi tako da izrade interaktivnu kartu Europe s označenim odabranim građevinama i kratkim podacima koje su naučili.

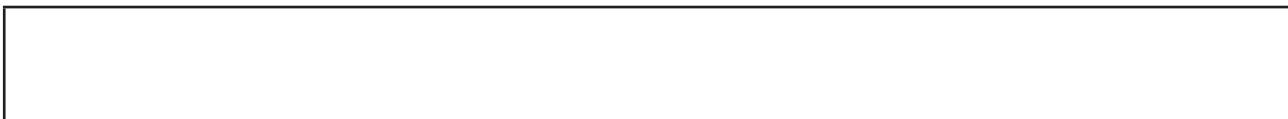
Svaki par predstavlja svoju novčanicu eura uz pomoć odabranog arhitektonskog primjera.

RADNI LISTIĆ

NOVČANICA

ARHITEKTONSKI STIL GRADNJE PRIKAZAN NA NOVČANICI

RAZDOBLJE

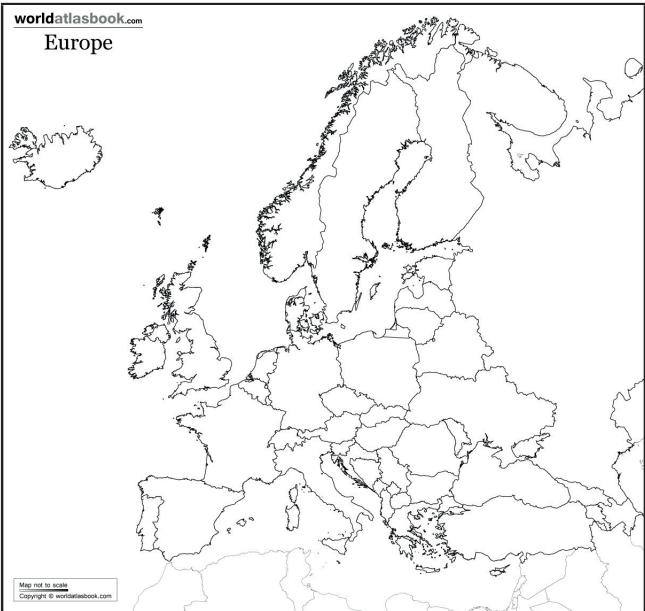

PRIMJERI POZNATIH GRAĐEVINA TOG STILA

worldatlasbook.com
Europe

Map not to scale
Copyright © worldatlasbook.com

DETALJAN OPIS PRIMJERA GRAĐEVINE TOG STILA

FOTOGRAFIJA GRAĐEVINE

ZANIMLJIVOSTI O GRAĐEVINI

BOGATSTVO RAZLIČITOSTI

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **MORENE LALIĆ**, OŠ Tina Ujevića, Osijek

PREPORUČENI RAZRED: VIII.

CILJ: Ohrabriti učenike na aktivno sudjelovanje u društvenim procesima i kreiranju pozitivnih sustava vrijednosti.

ISHODI: Učenik/ica: definira pojmove kulturni identitet, stereotipi, predrasude, ksenofobija; predlaže konkretne upute ili inicijativu za borbu protiv predrasuda; pokazuje privrženost načelu tolerancije, nenasilja i empatije.

KORELACIJE: Građanski odgoj i obrazovanje, Engleski jezik, Sat razrednog odjela.

POTREBNI MATERIJALI: Listići post-it, hamer-papir.

Učenicima podijelite šest zamotanih papirića s napisanim nazivima životinja (npr. ovca (2 papirića), krava (2), svinja (2) te po jedan papirić s riječju mačka i pas). Napomenite im da ih ne otvaraju dok se svi ne podijele. Potom svaki učenik treba, uz glasanje zadane životinje, pronaći svoju skupinu.¹

Potaknite razgovor s učenicima sljedećim pitanjima:

Kako ste se osjećali tražeći svoju grupu? Kako su se osjećali oni koji nisu pripadali nijednoj grupi? Kako su se prema njima ponijeli ostali? Učenici navode primjer iz stvarnog života koji je ilustrirala ova vježba.

“Tko sam ja?” - Učenici sjede u krugu na stolcima tako da je naslon stolca okrenut prema unutra, kao i učenici. Na listiće post-it zapisuju sve svoje dijelove identiteta/uloge (npr. kći, Hrvat, učenica, prijateljica, brat, odbojkaš, navijač i sl.) te ih pročitaju.

Potaknite učenike da razmisle kojih uloga/dijelova identiteta se mogu odreći ili koji će biti drugčiji za pet godina. Listići na kojima su navedeni ti dijelovi identiteta zaliđepe na stražnji dio naslona stolca (prema unutrašnjosti kruga, tako da budu vidljivi ostalim učenicima), a listići s dijelovima identiteta koje žele zadržati, odnosno ne mogu ih se odreći, neka zaliđepe s prednje strane naslona stolca, tj. prema sebi. Neka učenici objasne svoj izbor. Koji su to identiteti koji im nisu jako važni? Kakav je osjećaj odreći se dijelova svojeg identiteta? Tko ili što određuje identitet koji nam je važan?

Nakon toga povedite s njima razgovor o kulturnom identitetu: što je kulturni identitet, mijenja li se i kako, koja je njegova važnost u našim životima itd. Učenike upitajte o ulogama/identitetima koji vrlo često mogu biti ismijani od strane drugih (npr. Romi, Srbi, štreberi, plavuše, homoseksualci i sl.).³

Potom učenicima objasnite što su to stereotipi i kakvi sve stereotipi najčešće postoje u društvu.

Potaknite razgovor sljedećim pitanjima:

Koje nam je stereotipe bilo lakše pronaći (pozitivne ili negativne)? Jesu li stereotipi o pojedinim grupama različiti i/ili slični? Imam li prijatelja / poznanika / člana obitelji / susjeda koji pripada jednoj od ovih skupina? Potvrđuje li moje iskustvo navedene stereotipe? Jesu li svi pripadnici neke skupine baš takvi? Što su i kako nastaju stereotipi i predrasude, ksenofobija? Kako utječu na ljudе iz tih skupina i na naš odnos s drugima?

Prikažite učenicima video „The DNA Journey“ sa sljedeće poveznice: <https://www.youtube.com/watch?v=tyaEQEmt5ls&t=232s>

Potaknite razgovor s učenicima sljedećim pitanjima: Koje ste stereotipe i/ili predrasude čuli u videu? Kako ste se osjećali slušajući ih? Kako su se ispitanici osjećali nakon što su saznali rezultate? Smatrate li da bi takva testiranja mogla pomoći u suzbijanju predrasuda?

Nastavno na razgovor dajte učenicima zadatak da u skupinama izrade plakat „Kako sprječiti predrasude oko nas, na različitim razinama?“. Neka učenici predstave svoje radove.

PLESOM PO EUROPI

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **DUBRAVKE ANKE VERŠIĆ**, Centar za autizam Rijeka

Aktivnost je provedena s učenicima s poremećajima iz spektra autizma.

CILJ: Upoznati učenike s državama članicama Europske unije.

ISHODI: Učenik/ica: prepoznaće države članice Europske unije; prepoznaće što povezuje države članice Europske unije; navodi asocijacije o državama članicama Europske unije.

POTREBNI MATERIJALI:

Karta Europske unije velikog formata, kartice s natpisima, listići, bojice.

Aktivnost započnite plesom uz pjesme iz država članica EU-a (npr. pjesme s natjecanja „Eurosong“ i sl). Potaknite učenike da se gibaju po prostoru.

Potom sjednite u polukrug. Na ploči nacrtajte ili pripremite veliku kartu Europske unije. Upisujte imena država kako su postajale članice Europske unije. Kartice s imenima država možete postaviti u osam kutija na kojima će pisati godine ulaska u Europsku uniju, a kartice mogu biti plastificirane s čičak-trakom.

Nakon što su sve države upisane, potaknite učenike da nižu asocijacije koje vezuju uz svaku od njih.

Neka svoje asocijacije nacrtaju na papiriće i lijepe na kartu. Npr. Belgija: čokolada, Francuska: francuski sir itd.

Pri kraju aktivnosti još jednom zajedno, ili svaki učenik posebno, pročitajte države i ponovite asocijacije na svaku državu.

Na kraju aktivnosti učenici se ponovno gibaju po prostoru uz „Odu radosti“.

KNJIŽEVNICI MIGRANTI

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **ĐURĐICE RADIĆ, MIRELE GRUBIŠIĆ i NADE GRUJIĆ TOMAS,**
Medicinska škola Osijek

PREPORUČENI RAZRED:

Srednja škola

CILJ: Istaknuti važnost ideje da ljudi ne gube identitet migracijom, nego ga obogaćuju te da svatko u nekom trenutku života može biti migrant.

ISHODI: Učenik/ica: razgovara o kulturi kao prostoru bez granica, ali s posebnostima koje svakog umjetnika inspiriraju baš u nekom geografskom području; istražuju djelovanja hrvatskih književnika u europskim državama (umjetnici kao migranti); razgovaraju o mogućnostima koje čovjek dobiva u prostoru bez granica; istražuju razloge zbog kojih ljudi odlaze u druge zemlje; argumentirano raspravljaju o pitanjima identiteta.

KORELACIJE: Hrvatski jezik i književnost, Geografija.

POTREBNI MATERIJALI: Radni listići prema broju učenika/skupina.

Potaknite razgovor s učenicima o pitanju pripadnosti prostoru i mogućnostima prelaska u druge prostore pitanjima:

Kako znamo da nekamo pripadamo? Što nas potiče na odlazak? Što privlači ili odbija u nekoj zemlji? Kako i kada postajemo građani neke druge zemlje?

Zatim učenike podijelite u skupine te ih uputite da istraže hrvatske književnike koji su tijekom života migrirali u druge države Europe te tamo stvarali.

Podijelite učenicima radni listić te ih uputite da istražujući razne izvore (udžbenik, mrežne izvore i sl.) odgovore na pitanja. Učenici mogu izraditi i plakate o književnicima koji su živjeli i radili u inozemstvu.

Na kraju aktivnosti neka svaka skupina predstavi pojedinoga književnika te povede razgovor o razlozima odlaska.

Potaknite raspravu dodatnim pitanjima.

RADNLISTIĆ

worldatlasbook.com

Europe

FOTOGRAFIJA KNJIŽEVNIKA/ICE

IME I PREZIME KNJIŽEVNIKA/ICE:

MJESTO ROĐENJA KNJIŽEVNIKA/ICE*:

GRADOVI U KOJIMA JE ŽIVIO/LA I RADIO/LA*:

RAZLOG ODLASKA:

GLAVNA KNJIŽEVNA DJELA:

KNJIŽEVNA DJELA KOJA TEMATIZIRAJU ODLAZAK:

* Označi ova mjesta na karti.

VIJEĆE EUROPE

Aktivnost pripremio **MARIO BAJKUŠA**, Forum za slobodu odgoja

PREPORUČENI RAZRED:

Srednja škola

CILJ: Upoznati učenike s Vijećem Europe i važnosti te institucije za demokraciju i ljudska prava.

ISHODI: Učenik/ica: izdvaja bitne dijelove pročitanog teksta; uspoređuje Vijeće Europe i Europsku uniju; navodi sličnosti i razlike između Vijeća Europe i Europske unije; opisuje važnost Vijeća Europe u sustavu zaštite ljudskih prava.

KORELACIJE: Povijest, Geografija, Politika i gospodarstvo, Sat razrednog odjela.

POTREBNI MATERIJALI: Primjeri radnih listića, računalo, projektor, zvučnici.

Na početku aktivnosti podijelite učenicima radni listić s tekstrom o Vijeću Europe (tekst je prilagođen prema onom na mrežnim stranicama Ministarstva vanjskih i europskih poslova) sa zadatkom da ga pročitaju i označe sljedećim oznakama:

- ✓ – ovo znam
- + – ovo mi je nova informacija
- ! – ovo je važna informacija.

Ukoliko se aktivnost provodi u sklopu nastave engleskog jezika, učenicima možete prikazati video s poveznice <https://www.coe.int/hr/web/about-us/videos> te ih uputiti da tijekom gledanja zapisuju podatke koje smatraju bitnim.

Povedite razgovor s učenicima o tome što su zabilježili: što su već znali, što im je novo i što smatraju da je važno.

Zatim učenike potaknite da navedu sve što znaju o Europskoj uniji. Učeničke navode zapišite na ploči. Nakon rasprave potaknite učenike da razvrstaju informacije iz teksta kao i navode s ploče u radnom listiću tako da u dio koji se odnosi na Vijeće Europe upišu samo ono što se odnosi na tu organizaciju te da isto naprave i za navode o Europskoj uniji. U središnji dio dijagrama neka upišu ono što im je zajedničko (npr. zastava, himna, članice EU-a članice su i Vijeće Europe, Strasbourg je sjedište Vijeća Europe, ali i jedno od sjedišta Europskog parlamenta i sl.). Učenike možete upoznati i s činjenicom da je Europska unija „posudila“ zastavu i himnu Vijeća Europe. Zajedno provjerite kako su učenici izvršili zadatak.

S obzirom na to da je zaštita ljudskih prava temeljna zadaća Vijeća Europe, upitajte učenike što su o tome saznali iz teksta. Potaknite raspravu pitanjima:

Na koji način Vijeće Europe štiti ljudska prava? Koje su institucije bitne za zaštitu ljudskih prava? Tko osigurava da se odluke provode? I sl.

Nakon rasprave potaknite učenike da u pet minuta napišu što su naučili o Vijeću Europe.

VIJEĆE EUROPE

Vijeće Europe (VE) najstarija je europska organizacija sa sjedištem u Strasbourgu. Obuhvaća 47 država članica (sve europske države osim Bjelorusije), a glavni joj je cilj jačanje suradnje i jedinstva na europskom kontinentu promicanjem ljudskih prava i temeljnih sloboda te demokracije i vladavine prava. Uz ova tri ključna stupa koja predstavljaju temeljne vrijednosti ove organizacije, Vijeće Europe bavi se i nizom specifičnih društvenih tema kao što su socijalna isključenost, rasna, nacionalna i druga nesnošljivost, trgovina ljudima, nasilje nad ženama, prava djece, bioetika, terorizam, zaštita kulturne i prirodne baštine te drugi suvremeni izazovi europskih društava. Trenutačno je Vijeće Europe posebno angažirano u borbi protiv svih oblika netolerancije i diskriminacije pod geslom „Živjeti zajedno u Europi 21. stoljeća“, pri čemu osobitu pažnju pridaje zaštiti ljudskih prava osjetljivih društvenih skupina poput Roma, izbjeglica, migranata i LGBT osoba. Razvojem politike susjedstva Vijeće Europe nastoji ojačati politički angažman i promicanje europskih vrijednosti i standarda izvan granica europskoga kontinenta, posebno u kontekstu tzv. arapskog proljeća.

Vijeće Europe jedinstveno je po svojem djelovanju u postavljanju standarda te nadzoru i suradnji s državama članicama u pogledu njihove primjene. Do sada je VE usvojilo više od 200 pravnih instrumenata (konvencija i protokola) iz raznih područja, no najvećim dostignućem smatra se Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (usvojena 1950., na snagu stupila 1953.). Konvencija utvrđuje popis prava i sloboda koje su države dužne svakome jamčiti. Konvencijski sustav zaštite temelji se na principu supsidijarnosti, što znači da države potpisnice Konvencije imaju primarnu odgovornost za zaštitu ljudskih prava te prevenciju i ispravljanje eventualnih povreda. Europski sud za ljudska prava nadzorno je tijelo Konvencije koje utvrđuje je li država, prema pojedinačnim pritužbama, prekršila neka od prava zajamčenih Konvencijom, a kao stalno tijelo djeluje od 1998. Treći stup Konvencije je Odbor ministara koji kao kolektivno političko tijelo nadzire izvršenje presuda.

Vijeće Europe utemeljilo je 5. svibnja 1949. u Londonu deset europskih država želeći učvrstiti demokraciju, vladavinu prava i zaštitu ljudskih prava na europskom kontinentu kako se strahote dvaju svjetskih ratova više nikad ne bi ponovile. U studenome 1950. u Rimu usvojena je Europska konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, u skladu s kojom je 1959. utemeljen Europski sud za ljudska prava. Završetkom hladnog rata Vijeće Europe nametnulo se kao glavni politički forum za trajni dijalog i suradnju sa zemljama istočne i srednje Europe koje su izabrale demokratski oblik upravljanja državom. Ta nova uloga VE-a kao čuvara demokratske stabilnosti potvrđena je Bečkim sastankom na vrhu 1993.

Odbor ministara (OM) glavno je izvršno tijelo donošenja odluka te svojevrsni čuvan temeljnih vrijednosti Vijeća Europe. Okuplja ministre vanjskih poslova država članica. Odbor ministara na godišnjem sastanku u svibnju revidira stanje europske suradnje u mandatu Vijeća Europe i bavi se pitanjima od političke važnosti.

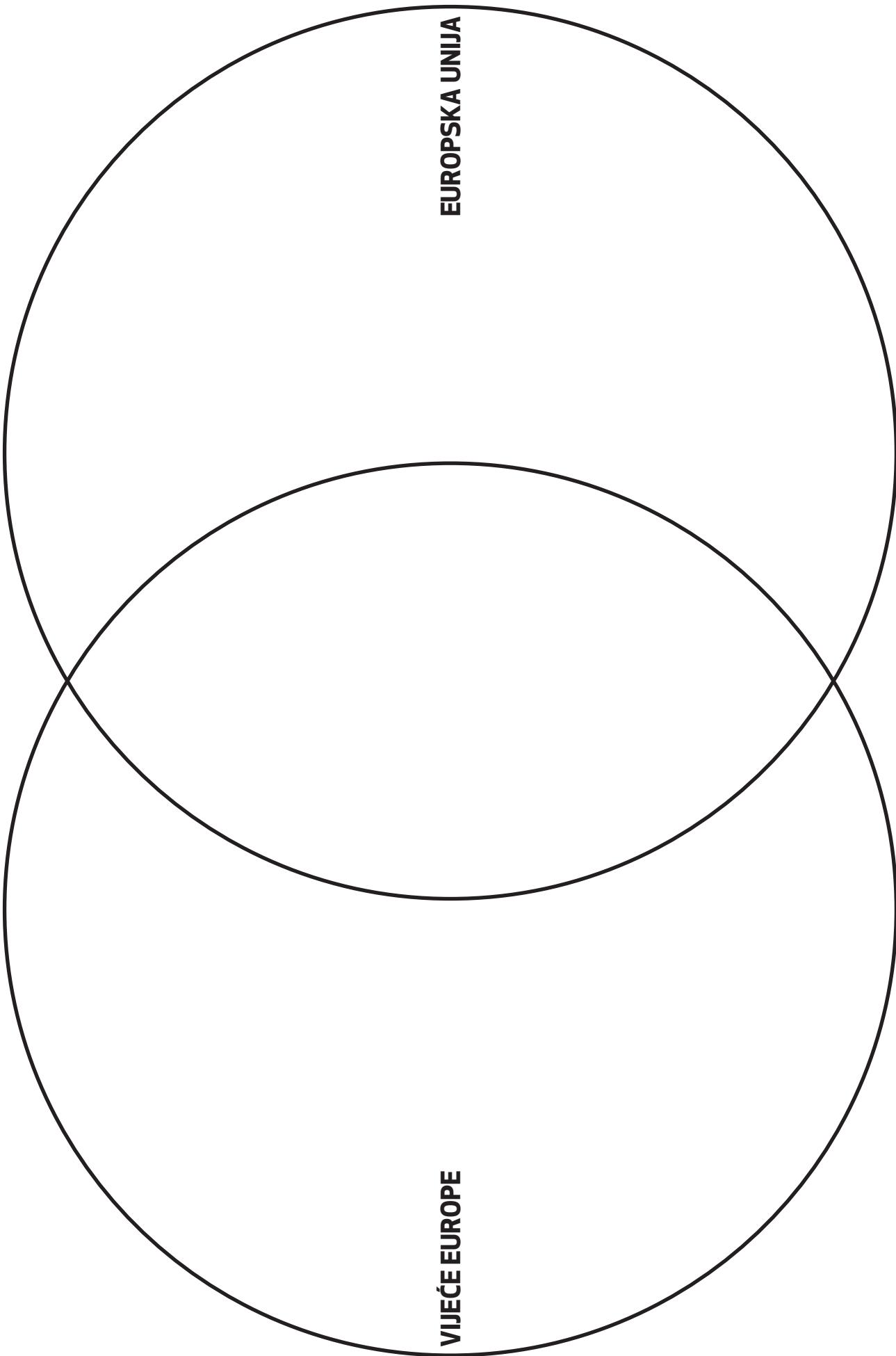
Parlamentarna skupština (PSVE) glavno je savjetodavno tijelo Vijeća Europe te od svog osnutka 1949. djeluje kao pokretačka snaga VE-a, stojeći iza mnogih njegovih ključnih inicijativa i postignuća. Izuzetno je aktivna i dinamična, a okuplja predstavnike nacionalnih parlamenta 47 država članica Vijeća Europe koji izravno predstavljajući više od 800 milijuna Europskih državljana djeluju kao „demokratska savjest Europe“.

Kongres lokalnih i regionalnih vlasti kao savjetodavno tijelo Vijeća Europe djeluje od 1994. (do tada Konferencija lokalnih vlasti Europe), a sastoji se od Doma lokalnih vlasti i Doma regija. Sastaje se dva puta godišnje na plenarnim (u svibnju) i sezonskim (u proljeće ili jesen) zasjedanjima. Glavna je zadaća Kongresa nadzor stanja lokalne i regionalne demokracije u državama članicama, o čemu države redovito podnose izvješće temeljem Europske povelje o lokalnoj i regionalnoj demokraciji.

Posebno mjesto u strukturi Vijeća Europe pripada povjereniku za ljudska prava kao nezavisnoj instituciji zaduženoj za promicanje zaštite ljudskih prava u državama članicama. Povjerenik institucionalno djeluje od 1999. sa zadaćom podizanja svijesti o ljudskim pravima te promicanja razvoja nacionalnih struktura za zaštitu ljudskih prava. Svoje aktivnosti provodi putem dijaloga s vladama, odnosno posjeta zemljama članicama i izдавanja tematskih preporuka.

Republika Hrvatska punopravna je članica Vijeća Europe od 6. studenog 1996.

RADNI LISTIĆ

ZAJEDNO UČIMO O EUROPI

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **MARINE MIRKOVIĆ**, Tehnička škola Požega

PREPORUČENI RAZRED:

Srednja škola

CILJ: Upoznati učenike s Europskom unijom.

ISHODI: Učenik/ica: istražuje izvore na zadanu temu; vrednuje izvore informacija; organizira i sažima prikupljene informacije; odabire prikladan način predstavljanja informacija; opisuje važnost Europske unije za slobodu kretanja Europom; nabraja države članice Europske unije; navodi osnovne informacije o Europskoj uniji, euru i načinima kako Europska unija utječe na svakodnevni život građana; koristi prikladne mrežne alate.

KORELACIJE: Informatika, Računalstvo, Geografija, Povijest.

POTREBNI MATERIJALI: Radni listić za skupine, računala.

Aktivnost je oblikovana prema metodologiji RWCT programa "Čitanje i pisanje za kritičko mišljenje". Više o metodologiji možete saznati na mrežnim stranicama Foruma za slobodu odgoja.

Neka učenici na početku ispune prva dva stupca KWL-tablice koja izgleda ovako:

ZNAM	ŽELIM ZNATI	NAUČIH

Tablicu možete izraditi koristeći se mrežnim alatom *Padlet* namijenjenim suradnji, a koji se koristi kao prazan papir, tj. virtualni zid na kojem učenici upisuju svoje komentare i ideje.

U stupcu „Znam“ učenici upisuju svoje komentare o prethodnom znanju o Europskoj uniji. U stupcu „Želim znati“ učenici upisuju komentare, pitanja što ih zanima i što bi htjeli naučiti ili saznati o EU-u.

Povedite razgovor s učenicima o onome što su upisali.

Zatim podijelite učenike u tri stručne skupine te im podijelite pripremljene materijale.

Stručne skupine imaju zadatak da zajednički rade na istom sadržaju ili istraživačkom pitanju. Članovi stručne skupine trebaju proučiti temu, literaturu te isplanirati kako će predstaviti važne informacije o svojoj temi drugima. Učenici mogu koristiti različite načine, među ostalim i plakate, mrežne alate i sl. Svaka skupina treba izraditi interaktivni kviz ili križaljku za druge učenike kako bi provjerili što su naučili nakon njihove prezentacije.

Na kraju rada skupine prezentiraju glavne informacije drugima, upoznaju ih sa sadržajem njihove teme i iznose zaključke. Nakon predstavljanja svih skupina slijedi rasprava kao i mogućnost da drugi učenici postavljaju pitanja.

Učenici na završetku aktivnosti zapisuju komentare u stupac „Naučih“ u KWL-tablici na *Padletu*.

STRUČNA SKUPINA PUTUJEMO ZEMLJAMA EU-a

Predstavite države članice Europske unije te način kako svaka od njih pridonosi različitosti Unije.

Proučite preporučene materijale te ako je potrebno potražite i proučite dodatne materijale bitne za rad vaše stručne skupine. Ispisanirajte i izradite digitalnu prezentaciju te pripremite kratki kviz/križaljku za druge.

PRIJEDLOG IZVORA:

Europska komisija, Opća uprava za komunikacije (2018.) Europska unija: što je i što čini?. Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije. Poveznica: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/715fcc8-fa70-11e7-b8f5-01aa75ed71a1/language-hr/format-PDF>

Europska komisija, Predstavništvo u Ujedinjenoj Kraljevini (2015.) Passport to the European Union. Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije. Poveznica: <https://europe.unc.edu/files/2016/11/Countries-of-the-EU-Passport.pdf>

Milano, Andrea i Gonazlo López-Mencher (2014.) United in diversity. Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije. Poveznica: https://europe.unc.edu/files/2017/05/3.B_Europe_Day_Info_Book_PDF-1.pdf

Mrežna stranica Europske unije, Kutak za djecu. Poveznica: https://europa.eu/kids-corner/explore_hr.html

Mrežna stranica Europske unije, Kutak za učitelje. Poveznica: https://europa.eu/teachers-corner/quiz_hr

Mrežna stranica Europske unije, Zemlje. Poveznica: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_hr

PRIJEDLOG PREZENTACIJE

Svoju prezentaciju možete napraviti koristeći mrežni alat PREZI: <https://prezi.com/>

PRIJEDLOG ZA KVIZ:

Za izradu križaljke/kviza možete koristiti sljedeći mrežni alat: <https://wordsearchlabs.com/>

STRUČNA SKUPINA POVIJEST EU-a

Predstavite bitne povijesne događaje koji su prethodili osnivanju Europske unije te kratku povijest Europske unije.

Proučite preporučene materijale te ako je potrebno potražite i proučite dodatne materijale bitne za rad vaše stručne skupine. Isplanirajte i izradite digitalnu prezentaciju te pripremite kratki kviz/križaljku za druge.

PRIJEDLOG IZVORA:

***, A timeline of the EU. Poveznica: Poveznica: https://europe.unc.edu/files/2017/05/3.C_Answer_Timeline_of_the_European_Union.pdf

Fontaine, Pascal (2017.) Europa u 12 lekcija. Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije.
Poveznica: <http://www.europe.hr/documents/EU%2012.pdf>

Mrežna stranica Europske unije, Kutak za djecu. Poveznica: https://europa.eu/kids-corner/timemachine/index_hr.htm

Mrežna stranica Europske unije, Povijest. https://europa.eu/european-union/about-eu/history_hr

Mrežna stranica Ministarstva uprava, Kako je izgledao put Republike Hrvatske ka punopravnom članstvu u Europskoj uniji? Poveznica: <https://uprava.gov.hr/kako-je-izgledao-put-republike-hrvatske-ka-punopravnom-clanstvu-u-europskoj-uniji/12417>

PRIJEDLOG PREZENTACIJE

Vremensku lenu možete izraditi koristeći alat Tiki-Toki: <https://www.tiki-toki.com/>

PRIJEDLOG KVIZA/KRIŽALJKE

Za izradu križaljke/kviza možete koristiti sljedeći mrežni alat: <https://kahoot.it/>

STRUČNA SKUPINA PRIČA O EURU

Prikažite osnovne činjenice o euru, kratku povijest eura, razloge za njegovo uvođenje i prednosti koje nudi.

Proučite preporučene materijale te ako je potrebno, potražite i proučite dodatne materijale bitne za rad vaše stručne skupine. Isplanirajte i izradite digitalnu prezentaciju te pripremite kratki kviz/križaljku za druge.

PRIJEDLOG IZVORA:

Europska komisija, Glavna uprava Europske Komisije za ekonomske i financijske poslove (2015.) Kratki vodič o euru. Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije. Poveznica: <https://publications.europa.eu/hr/publication-detail/-/publication/2b788b39-70d1-48dd-aife-fe8b363bd7d5>

Fontaine, Pascal (2017.) Europa u 12 lekcija. Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije. Poveznica: <http://www.europe.hr/documents/EU%2012.pdf>

Mrežna stranica Europske unije, Euro. Poveznica: https://europa.eu/european-union/about-eu/money/euro_hr

Mrežna stranica Hrvatske narodne banke, Euro. Poveznica: <http://euro.hnb.hr/>

PRIJEDLOG PREZENTACIJE

Svoju prezentaciju možete izraditi koristeći mrežni alat PowToon: <https://www.powtoon.com>

PRIJEDLOG KVIZA/KRIŽALJKE

Za izradu križaljke/kviza možete koristiti sljedeći mrežni alat: <https://wordsearchlabs.com/>

MIGRACIJE U EUROPSKOJ UNIJI

Aktivnost pripremio **MARIO BAJKUŠA**, Forum za slobodu odgoja

PREPORUČENI RAZRED:

Srednja škola

CILJ: Upoznati učenike s migracijama u Europskoj uniji.

ISHODI: Učenik/ica: grafički prikazuje podatke koristeći se tabličnim kalkulatorom; ispravno čita grafički prikazane podatke; donosi zaključke na temelju podataka; navodi čimbenike koji utječu na migracije; argumentira važnost korištenja podataka pri dovošenju odluka.

KORELACIJE: Geografija, Informatika.

POTREBNI MATERIJALI:

Računalno, projektor, radni listić za svakog učenika.

Na početku aktivnosti potaknite raspravu s učenicima o tome što znaju i što su čuli vezano za migracije u Hrvatskoj i Europskoj uniji. Upitajte učenike koliko smatraju da su neke od izjava utemeljene na podacima, a koliko su osjećaji građana. Isto tako upitajte učenike što sve utječe na oblikovanje mišljenja građana o migracijama.

Upoznajte učenike s činjenicom kako Europska unija i države članice vode opsežnu statistiku za niz područja pa tako i za migracije. Upoznajte ih s mrežnom stranicom Eurostata, agencije Europske unije za statistiku, te posebno s člankom „Statistički podaci o migracijama i migrantnom stanovništvu“ koji se može pronaći na ovoj poveznici: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Main_Page.

Svakom učeniku dajte radni listić te sljedeći zadatak: koristeći se tabličnim kalkulatorom, prikažite podatke iz tablice „Migracijski tokovi u Europskoj uniji“ u stupčastom grafikonu. Nakon što su učenici izradili grafikon provjerite jesu li ispravno prikazali podatke. Potaknite učenike da odgovore na pitanja postavljena na radnom listiću. Prilikom rasprave o odgovorima učenika osvrnite se na neke od izjava s početka aktivnosti te provjerite jesu li utemeljene na podacima.

Nakon rasprave uputite učenike u sljedeći zadatak: koristeći se tabličnim kalkulatorom, prikažite podatke iz tablice „Migracijski tokovi u Hrvatskoj“ s radnog listića u „pita-grafikonu“. Kao i u prvom zadatku, nakon što su učenici izradili grafikon provjerite jesu li ispravno prikazali podatke. Potaknite učenike da odgovore na pitanja postavljena na radnom listiću. Prilikom rasprave o odgovorima učenika osvrnite se na neke od izjava s početka aktivnosti te provjerite jesu li utemeljene na podacima.

Upoznajte učenike sa svim čimbenicima koji utječu na migracije te ih potaknite da i sami navedu neke. Zapišite izjave učenika na ploču. Nakon rasprave potaknite učenike da razvrstaju čimbenike na političke, gospodarske, okolišne i društvene, kako je to prikazano na radnom listiću. Zajedno provjerite kako su učenici razvrstali navedene čimbenike. Dodatno se može raspraviti svaki pojedini čimbenik.

Na kraju neka učenici u pet minuta napišu tekst na temu – sloboda kretanja osoba jedna je od temeljnih sloboda Europske unije.

MIGRACIJSKI TOKOVI U EUROPSKOJ UNIJI

BROJ STANOVNIKA EUROPSKE UNIJE	512.000.000
UKUPNO USELJENIKA	4.300.000
DRŽAVLJANI DRŽAVA NEČLANICA	2.000.000
DRŽAVLJANI DRŽAVA ČLANICA	1.300.000
DRŽAVLJANI „POVRATNICI“	929.000
OSOBE BEZ DRŽAVLJANSTVA	16.000

Izvor: Statistics Explained (<http://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/>) - 15/11/2018

Što zaključuješ iz grafikona? Koliki je udio ukupnog broja useljenika u broju stanovnika Europske unije, a koliki je udio državljana nečlanica Europske unije? Podržavaju li ovi podaci neke od izjava koje si čuo/la ili medijskih napisa koje si pročitao/la?

MIGRACIJSKI TOKOVI U HRVATSKOJ

U 2016. godini u Republiku Hrvatsku je imigriralo oko 14.000 osoba i to:

DRŽAVLJANA „POVRATNIKA“	7.700
DRŽAVLJANA DRŽAVA ČLANICA EU-a	2.200
DRŽAVLJANA DRŽAVA NEČLANICA	4.000
OSOBA BEZ DRŽAVLJANSTVA	0

Izvor: Statistics Explained (<http://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/>) - 15/11/2018

Što zaključuješ iz grafikona? Koliki je udio ukupnog broja useljenika u broju stanovnika Europske unije, a koliki je udio državljana nečlanica Europske unije? Podržavaju li ovi podaci neke od izjava koje si čuo/la ili medijskih napisa koje si pročitao/la?

GOSPODARSKI ČIMBENICI	OKOLIŠNI ČIMBENICI	POLITIČKI ČIMBENICI	DRUŠTVENI ČIMBENICI

EUROPSKE VRIJEDNOSTI U EUROPI I HRVATSKOJ

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **ANITE DAŠEK**, Srednja škola Pakrac

PREPORUČENI RAZRED:

Srednja škola

CILJ: Povećati svijest učenika o trima vrijednostima u europskom kontekstu.

ISHODI: Učenik/ica: navodi činjenice o Europskoj uniji i njezinu nastanku; definira što su za njega/nju vrijednosti; prepoznaže vrijednosti kod drugih i na razini društva; navodi najmanje tri vrijednosti navedene u dokumentima Europske unije; povezuje deklarirane vrijednosti Europske unije s ljudskim pravima i njihovim poštovanjem u Europskoj uniji i Hrvatskoj.

KORELACIJE: Sat razrednog odjela, Politika i gospodarstvo, Građanski odgoj i obrazovanje.

POTREBNI MATERIJALI: Papir, flomasteri, projektor, ploča ili flipchart.

Aktivnost je oblikovana prema metodologiji RWCT programa "Čitanje i pisanje za kritičko mišljenje". Više o metodologiji možete saznati na mrežnim stranicama Foruma za slobodu odgoja.

EVOKACIJA

Tehnika: Pictionary

Podijelite učenike u skupine po četvero. Svaka skupina treba napisati po tri pojma koja su zapamtili s prethodne radionice o povijesti Europske unije ili tri pojma koja znaju o Europskoj uniji.

Svaka skupina treba odabratи osobу koja crta. Voditelj/ica uzima pojmove od jedne skupine (npr. skupina A) te jedan po jedan pojam daje učeniku druge skupine (npr. skupina B) koji treba nacrtati pojam na ploču, a njegova skupina (skupina B) treba pojam pogoditi unutar jedne minute. Aktivnost traje dok se ne izredaju sve skupine i svi pojmovi. Najbolja skupina može se i prikladno nagraditi.

RAZUMIJEVANJE ZNAČENJA

Tehnike: postupak "Play mat", mini predavanje, Gdje stojim?

Neka učenici u četvorkama tehnikom *Play mat* prvo za sebe razmišljaju i zapisuju što za njih znači pojam „VRIJEDNOST”, a zatim to rasprave u skupini. Zajedničko mišljenje neka zapišu. Slučajnim odabirom predstavnik svake skupine izyeštava o raspravi i zaključcima skupine.

Predstavite učenicima neke od definicija pojma vrijednost te zajedno usporedite definicije s rezultatima rasprava u skupinama.

Kroz mini predavanje voditeljica povezuje raspravu s europskim vrijednostima kako su navedene u službenim dokumentima Europske unije.

Zatim slijedi vježba "Gdje stojim?".

Učenicima na prezentaciji predstavite pojedinu tvrdnju te ih potaknite da iskažu slaganje ili neslaganje s tvrdnjom. Slaganje ili neslaganje se odvija tako da je na jednoj strani razreda „slažem se“ a na drugoj strani „ne slažem se“. Učenici staju na stranu razreda u skladu sa svojim mišljenjem. Od nekoliko učenika sa svake strane tražimo da argumentiraju svoje mišljenje/stav. Nakon argumentiranja učenici dobiju priliku da se predomisle i promijene stranu.

Prijedlog izjava:

SLOBODA

- U Hrvatskoj se ne diskriminira na temelju vjere, mišljenja ili seksualne orientacije.
- Želimo da odluku po pitanju korištenja laktih droga donese Europska unija, a ne Hrvatska.
- Sviđa mi se što mogu raditi i živjeti bilo gdje unutar Europske unije.

SOLIDARNOST

- Europska unija treba pomagati državama sa slabijim gospodarstvima.
- Mislim da je Hrvatska primala pomoć od EU-a za obrazovanje i otvaranje radnih mjesto.

JEDNAKOST

- Moguće je da svi građani Europske unije poštuju vrijednosti slobode, vjere, jednakosti, solidarnosti i demokracije.
- U Hrvatskoj svi imaju ista prava.

REFLEKSIJA

TEHNIKA: petominutno pisanje

Na kraju aktivnosti, a u svrhu usustavljanja informacija, potaknite učenike da u pet minuta napišu koliko se navedene vrijednosti poštju u Europi i u Hrvatskoj. Radovi učenika mogu biti temelj za sljedeću radionicu.

NAGRADA SAHAROV - NAGRADA ZA HRABROST

Aktivnost pripremio **MARIO BAJKUŠA**, Forum za slobodu odgoja

PREPORUČENI RAZRED:

Srednja škola

CILJ: Upoznati učenike s djelovanjem Europskog parlamenta u području zaštite i promicanja ljudskih prava.

ISHODI: Učenik/ica: navodi zaštitu i promicanje ljudskih prava kao jednog od glavnih ciljeva Europske unije pa tako i Europskog parlamenta; opisuje zašto Europski parlament dodjeljuje nagradu; navodi i prepoznaje neke dobitnike nagrade; prepoznaje važnost osobnog zalaganja u zaštiti i promicanju ljudskih prava.

KORELACIJE: Sat razrednog odjela, Politika i gospodarstvo, Građanski odgoj i obrazovanje.

POTREBNI MATERIJALI: Radni listić.

Podijelite učenicima tekst o Andreju Saharovu koji trebaju pročitati. Potaknite raspravu s učenicima o tome što smatraju da će biti glavna tema ove aktivnosti.

Nakon toga im predstavite Andreja Saharova kao i nagradu Saharov koju dodjeljuje Europski parlament. Ovu godišnju nagradu Europski parlament dodjeljuje „pojedincima koji su dali iznimani doprinos u borbi za ljudska prava u cijelom svijetu, pri čemu se upozorava na kršenje ljudskih prava i daje potporu dobitnicima i ciljevima za koje se oni bore“ (mrežne stranice Europskog parlamenta). Više informacija o nagradi potražite na mrežnoj stranici Europskog parlamenta.

Zatim uputite učenike da pogledaju popis dobitnika i dobitnica Nagrade te da svatko odabere dobitnika/dobitnicu koje bi želio istražiti i pobliže upoznati. Kako bi se učenici više usredotočili, moguće je da im se odmah predlože neki dobitnici.

Neka učenici pročitaju tekst o dobitnicima na mrežnim stranicama Europskog parlamenta. Neka dodatno istraže i različite druge vjerodostojne izvore kako bi saznali više o toj osobi.

Zadatak je da učenici predstave navedenu osobu drugima, životopis osobе te razloge zašto je nagrađena. Prezentacija o osobi može biti napravljena u obliku plakata ili na nekom od mrežnih alata. Moguće je napraviti i kratki film.

Nakon predstavljanja povedite raspravu s učenicima o važnosti ljudskih prava, o načinima kako se ona štite i promiču, o načinima kako se krše, prepoznaju li kršenja prava u ovom trenutku oko sebe. Neka se učenici osvrnu na ulogu osobnog zalaganja za ljudska prava i njihovu zaštitu.

Učeničke radove možete postaviti i u školskom hodniku povodom Međunarodnog dana ljudskih prava ili Dana Europe.

ANDREJ DMITRIJEVIĆ SAHAROV

Ruski fizičar Andrej Dmitrijevič Saharov (1921.–1989.), dobitnik Nobelove nagrade za mir 1975., postao je poznat kao otac sovjetske hidrogenske bombe.

Zabrinut zbog implikacija koje je njegov rad imao na budućnost čovječanstva, nastojao je podići svijest o opasnosti utrke za nuklearno naoružanje. Njegovi naporci pokazali su se djelomično uspješnima potpisivanjem sporazuma iz 1963. o zabrani nuklearnih testiranja.

Saharov je u SSSR-u doživljavan kao subverzivni disident. Osnovao je 1970. odbor za zaštitu ljudskih prava i žrtava političkih suđenja. Usprkos sve većem pritisku vlade Sharov je tražio ne samo oslobođanje disidenata u svojoj zemlji, već je postao i jedan od najhrabrijih kritičara režima te je bio utjelovljenje borbe protiv ograničavanja ljudskih prava. Kao priznanje za svoje napore 1975. dobio je Nobelovu nagradu za mir.

Sovjetske vlasti prognale su Andreja Saharova u Gorki kako bi ograničile njegove kontakte sa strancima.

Tekst preuzet s <http://www.europarl.europa.eu/sakharovprize/hr/home/andrei-sakharov.html>.

Slika: autor RIA Novosti archive, image #25981 / Vladimir Fedorenko / CC-BY-SA 3.0, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=16787252>.

UČENICI U ERASMUS+ PROGRAMU

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **JASNE SUDARIĆ**,
Tehnička škola i prirodoslovna gimnazija Rudera Boškovića, Osijek

PREPORUČENI RAZRED:

Srednja škola

CILJ: Upoznati učenike s Erasmus+ programom i mogućnostima njihova sudjelovanja.

ISHODI: Učenik/ica: prepoznaže školske aktivnosti u kojima može sudjelovati; iskazuje spremnost na dodatno učenje i usavršavanje; procjenjuje važnost postupka javnog izbora za sudjelovanje u aktivnostima škole; izdvaja i opisuje sastavnice kvalitetnog motivacijskoga pisma; piše motivacijsko pismo u svrhu sudjelovanja na natječaju; prepoznaže Erasmus+ program kao priliku za postizanje svojih obrazovnih ciljeva.

KORELACIJE: Hrvatski jezik (jezično izražavanje), Engleski jezik, Sat razrednoga odjela.

POTREBNI MATERIJALI:

Primjeri učeničkih motivacijskih pisama, informacije o Erasmus+ programu, informacije o projektu i sl.

Napomena: Ova aktivnost može se provoditi ako škola provodi Erasmus+ projekt u sklopu kojega je predviđena višednevna izvanučionička aktivnost za koju je potrebno odabratи učenike koji će sudjelovati u aktivnosti.

Na početku aktivnosti predstavite učenicima projekt koji škola provodi, zašto ga provodi i koje se sve aktivnosti provode. Upoznajte učenike i s Erasmus+ programom. Potom objasnite na koji je način predviđeno sudjelovanje učenika te im opišite postupak i kriterije izbora.

Povedite raspravu s učenicima o važnosti provođenja ovakvoga postupka te posebno naglasite važnost kriterija. Upoznajte učenike i s načinom vrednovanja pri odabiru, odnosno upozorite ih da će izbor biti transparentan i pošten.

Zatim objasnite učenicima što je motivacijsko pismo te predstavite sastavnice dobro napisanoga motivacijskog pisma.

Potom ih podijelite u skupine sa zadatkom da napišu zajedničko motivacijsko pismo. Neka ih učenici pročitaju pred svima, a ostale učenike potaknite da argumentirano vrednuju svoj rad kao i rad drugih.

Na kraju potaknite učenike na samostalno pisanje vlastitih motivacijskih pisama kako bi mogli dostaviti prijavu za sudjelovanje u aktivnostima projekta koji provodi njihova škola.

EUROPSKI PRORAČUN

Aktivnost pripremio **MARIO BAJKUŠA**, Forum za slobodu odgoja

PREPORUČENI RAZRED:

Srednja škola

CILJ: Upoznati učenike s migracijama u Europskoj uniji.

ISHODI: Učenik/ica: čita s razumijevanjem; definira proračun Europske unije; navodi glavne izvore prihoda Europske unije; opisuje kako se ulažu sredstva iz proračuna; zaključuje na temelju podataka prikazanih u tablici ili grafikonu; predlaže drugačiju raspodjelu sredstava i argumentira svoj prijedlog.

KORELACIJE: Matematika, Informatika, Politika i gospodarstvo, ekonomski skupina predmeta.

POTREBNI MATERIJALI:

Radni listić za svakog učenika, računala.

Podijelite učenicima radne lističe te ih uputite da pročitaju prvi dio teksta. Nakon toga povedite razgovor s učenicima o onome što su pročitali kao i o onome što su čuli o proračunu Europske unije.

Nakon rasprave uputite učenike da rješe zadatak 1. zajedno raspravite što su učenici napravili, nakon čega ih uputite da rješe zadatak 2. Podaci o visini mjesecne bruto i neto plaće mogu biti unaprijed pripremljeni.

Potom uvedite učenike u iduću temu te ih uputite da pogledaju tablicu na radnom listiću. Neka grafički prikažu podatke iz tablice te odgovore na pitanja u zadatku 3. Komentirajte s učenicima odgovore na druga pitanja.

Na kraju neka učenici na listu papira napišu pet točaka za koje smatraju da su bitne, a vezane su za proračun Europske unije.

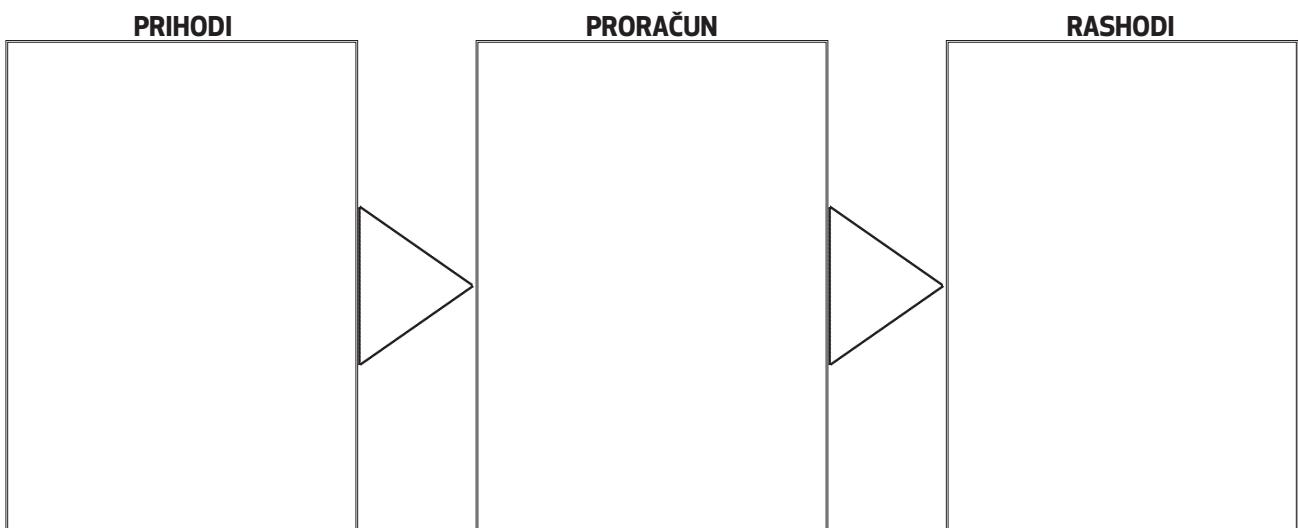
PRORAČUN EUROPSKE UNIJE

Proračun Europske unije služi kako bi se financirale aktivnosti koje su važne za cijelu Europsku uniju, ali i da bi se financirale aktivnosti koje će pomoći određenim državama članicama da postignu određenu razinu razvoja. Iz proračuna se financiraju aktivnosti koje pridonose zdravoj i sigurnoj hrani; novim i boljim cestama, željeznicama i zračnim lukama; čišćem okolišu; većoj sigurnosti na vanjskim granicama EU-a; mogućnostima studiranja u inozemstvu i kulturnim razmjjenama. Iz proračuna se financira i humanitarna pomoć u različitim dijelovima svijeta.

Ovaj proračun razlikuje se od proračuna država članica Europske unije. Proračun se donosi na vrijeme od sedam godina, ali i s ograničenjem koliko se može potrošiti na godišnjoj razini. Da bi proračun stupio na snagu, treba ga odobriti i Europski parlament.

Na početku svakog sedmogodišnjeg razdoblja države članice odlučuju kako će se proračun puniti. Proračun Europske unije svoje prihode najvećim dijelom dobiva iz: (a) prihoda od carina na uvoz iz država koje nisu članice EU-a i pristojbi na šećer; države članice i Europska unija dijele ove prihode; (b) prihodi iz poreza na dodanu vrijednost (PDV) koji se određuje za svaku državu posebno; (c) prihoda koje svaka država članica prenosi iz određenog postotka svoje imovine. Pojednostavljeno statistika kaže da svaki građanin Europske unije godišnje u proračun Europske unije uplati oko 187 eura.

ZADATAK 1: Na temelju podataka iz teksta grafički prikažite prihode proračuna Europske unije te navedite područja u koja Europska unija ulaže.

ZADATAK 2: Pronađite informaciju o prosječnoj visini mjesecne bruto i neto plaće u Hrvatskoj te izračunajte koliki postotak plaće građani Hrvatske godišnje uplaćuju u proračun Europske unije.

Kao što je rečeno, Europska unija proračun donosi na sedam godina. U sklopu toga određeno je u koje će programe Europska unija ulagati. U svibnju 2018. predsjednik Europske komisije predložio je proračun za razdoblje od 2021. do 2027. Europska komisija predložila je sljedeći proračun:

PROGRAM	IZNOS (u milijardama eura)
Program „JEDINSTVENO TRŽIŠTE, INOVACIJE I DIGITALNO GOSPODARSTVO“ obuhvaća financiranje istraživanja i inovacija, niza europskih strateških ulaganja, aktivnosti na jedinstvenom tržištu, kao i aktivnosti Europske unije u području svemira.	187,4
Program „KOHEZIJA I VRIJEDNOSTI“ odnosi se na financiranje programa i projekata u području regionalnog razvoja i kohezije, ekonomske i monetarne unije. Iz ovog programa financirat će se i različiti projekti ulaganja u ljudе, socijalnu koheziju i vrijednosti.	442,4
Program „PRIRODNI RESURSI I OKOLIŠ“ predviđa ulaganje u poljoprivrednu i pomorstvo, upravljanje okolišem i aktivnostima u području klime.	378,9
Kao što sam naziv programa kaže, program „MIGRACIJE I UPRAVLJANJE“ odnosi se na upravljanje migracijama i vanjskom granicom Europske unije.	34,9
Program „SIGURNOST I OBRANA“ podrazumijeva financiranje aktivnosti u području sigurnosti, obrane kao i aktivnosti odgovora na krizna stanja.	27,5
Program „SUSJEDSTVO I SVIJET“ predviđa različite oblike razvojne pomoći, vanjsko djelovanje Europske unije te pretpriistupnu pomoć državama koje su kandidatkinje za punopravno članstvo.	123
Program „EUROPSKA JAVNA UPRAVA“ pokriva troškove europskih institucija, odnosno europske javne uprave.	85,3

ZADATAK 3: Izračunajte ukupnu vrijednost proračuna Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. Koristeći se tabličnim kalkulatorom, prikažite podatke iz gornje tablice u grafikonu. Što zaključujete iz grafikona? U koje programe Europska unija planira najviše ulagati? Što mislite o tome? Možete li predložiti drugačiji proračun? Prema vašem mišljenju, koji bi programi dobili najviše sredstava i zašto? Grafikonom prikažite svoj proračun.

EURO: PREDNOSTI I NEDOSTACI

Prilagođeno prema nastavnoj pripremi **KRISTINE KAUČIĆ**, Srednja škola Donji Miholjac

PREPORUČENI RAZRED:

Srednja škola

CILJ: Upoznati učenike s prednostima i nedostacima eura kao zajedničke valute.

ISHODI: Učenik/ica: navodi države članice eurozone; istražuje izvore i vrednuje njihovu vjerodostojnost; navodi pozitivne i negativne strane uvođenja eura; oblikuje svoj stav na temelju istraživanja; argumentirano raspravlja; predstavlja svoj rad i rad svoje skupine.

KORELACIJE: Sat razrednog odjela, ekonomski skupina predmeta u strukovnoj školi, Politika i gospodarstvo, strani jezici, Geografija.

POTREBNI MATERIJALI: Radni listić.

Neka učenici na početku aktivnosti pokušaju nabrojiti valute pojedinih država članica Europske unije. Učenicima se također može dati radni listić na koji će upisivati imena valuta država članica. Zajedno provjerite što su učenici napisali te povedite raspravu o tome što uočavaju u popisu valuta.

Učenici će primijetiti kako određeni broj država ima zajedničku valutu – euro. Predstavite učenicima euro i države članice koje čine tzv. eurozonu.

Zatim učenike uputite da istraže prednosti i nedostatke eura kao zajedničke valute kao i obveze Hrvatske kao države članice glede uvođenja eura. Uputite učenike na provjerene i vjerodostojne izvore.

Nakon toga povedite raspravu s učenicima o tome što su saznali tijekom istraživanja, posebno pazeći na vjerodostojnost izvora informacija, utemeljenost argumentacije i sl.

S učenicima se može organizirati i debata na tezu „uvođenje eura korisno je za Hrvatsku“ ili neku sličnu tezu.

Učenici mogu i zajednički izraditi plakat ili kratki film kako bi predstavili rezultate svojeg istraživanja.

Napomena:

Učenici zadatak mogu uraditi korištenjem određenih mrežnih alata:

- za izradu animacije/kratkog filma: <https://www.genial.ly/> ili <https://www.powtoon.com/home/>
- za izradu digitalnih plakata: <https://www.canva.com/>
- za provjeru naučenog <https://create.kahoot.it/>

DRŽAVE ČLANICE I NJIHOVE VALUTE

Austrija	
Belgija	
Bugarska	
Češka	
Cipar	
Danska	
Estonija	
Finska	
Francuska	
Grčka	
Hrvatska	
Irska	
Italija	
Latvija	
Litva	
Luksemburg	
Mađarska	
Malta	
Nizozemska	
Njemačka	
Poljska	
Portugal	
Rumunjska	
Slovačka	
Slovenija	
Španjolska	
Švedska	
Ujedinjena Kraljevina	

IZVORI I LITERATURA

MARIO BAJKUŠA: UVODNIK

Europski parlament (2018.) „Public Opinion survey finds record support for EU, despite Brexit backdrop | Vijesti | Europski parlament“. 23. svibnja 2018. Poveznica: <http://www.europarl.europa.eu/news/hr/press-room/20180522IPR04027/public-opinion-survey-finds-record-support-for-eu-despite-brexit-backdrop>.

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama, „Narodne novine“ broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18.

JOLA ŠPANJOL I REBEKA PAVLOVIĆ: UČIMO O EUROPSKOJ UNIJI

Puhovski, Tamara (2010.) Evropska unija i kako podučavati o njoj. Zagreb: Forum za slobodu odgoja.

Skupina autora (2010.) Zbirka nastavnih priprema za edukaciju o Evropskoj uniji. Zagreb: Forum za slobodu odgoja.

ADRIANA BELASIĆ KRŠANAC: EUROPSKI DAN JEZIKA

Damiani Einwalter, Ingrid, Mirjana Marković Marinković i Nives Sironić Bonefačić (2013.) Vieni con me 5 più: udžbenik talijanskog jezika za 8. razred osnovne škole. Zagreb: Školska knjiga.

Europe Direct, Il centro d'informazione europea del Friuli Venezia Giulia, U.E. QUIZ - solo per GIOVANISSIMI (per ragazzi in gamba delle elementari). Poveznica: http://retecivica.trieste.it/eud/admin/allegati_up/allegati/4.21082007170013.QuiZ3-new.pdf

Mrežne stranice Evropske unije: <https://europa.eu>

Mrežne stranice: <https://hr.wikipedia.org> i <https://it.wikipedia.org>

GORDANA MANOJLOVIĆ I ALEKSANDRA VUKELIĆ: VRIJEDNOSTIMA UJEDINJENI U RAZLIČITOSTI

Mrežne stranice Evropske unije : <www.europa.eu>

Mrežne stranice Ministarstva uprave: <www.uprava.gov.hr>

MONIKA BAJT STEPIĆ I TANIA MULC: EUROPSKA UNIJA (NI)JE EUROPA

Puhovski, Tamara (2010.) Evropska unija i kako podučavati o njoj. Zagreb: Forum za slobodu odgoja.

Skupina autora (2010.) Zbirka nastavnih priprema za edukaciju o Evropskoj uniji. Zagreb: Forum za slobodu odgoja.

NIKOLINA ŠUBIĆ ZENERAL: DJECA EUROPSKE UNIJE

Naderer, Christian, „Das Europa-Spiel: Europa im Grossen und Kleinen, in Geschichte und Träumen. St. Pölten: Europe Direct Infostelle des Landes NÖ. Poveznica: https://dafideen.files.wordpress.com/2014/03/das_europaspield_niederoesterreichausgabe.pdf

DANIELA JUGO-SUPERINA: I MOJA ZVJEZDICA POMAŽE JE TKATI...

Anderson, Lorin W., ur. (2014.) Poučavanje za učenje. Solun: Centar za demokraciju i pomirenje u Jugoistočnoj Evropi.

Puhovski, Tamara (2010.) Evropska unija i kako podučavati o njoj. Zagreb: Forum za slobodu odgoja.

Mrežna stranica Evropske unije, Kutak za učitelje. Poveznica: https://europa.eu/european-union/documents-publications/teachers_hr.

HENRIET BILANDŽIĆ: OŽIVI SVOJU ZVJEZDICU

Bohm, B., O. Lahodynky i H. Bišćević (2006.) EU for you: kako funkcioniра Evropska unija. Zagreb: Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta.

Puhovski, Tamara (2010.) Evropska unija i kako poučavati o njoj. Zagreb: Forum za slobodu odgoja.

DARIJA STANKOVIĆ: HISTORY OF THE EUROPEAN UNION

Mrežna stranica Europske unije, Kutak za učitelje. Poveznica: <http://europa.eu/teachers-corner/>
Mrežna stranica: <http://bmsworldgeography.weebly.com/european-union.html#>
Mrežna stranica: www.dictionary.com

KORNELIJA ČAKARUN: POŠTANSKA MARKA EUOPSKE UNIJE

Puhovski, Tamara (2010.) Europska unija i kako poučavati o njoj. Zagreb: Forum za slobodu odgoja.

MARTINA JURJEVIĆ: EUROKULTURNNA VALUTA

Mrežna stranica Europske središnje banke, Euro. Poveznica: <https://www.ecb.europa.eu/euro/banknotes/denominations/html/index.hr.html#es2-100>
Mrežna stranica Hrvatske narodne banke, Novac. Poveznica: <https://www.hnb.hr/novac>

MORENA LALIĆ: BOGATSTVO RAZLIČITOSTI

Skupina autora (2014.) Interkulturalno obrazovanje kroz prizmu osobnih povijesti. Osijek: Nansen dijalog centar Osijek.
Skupina autora (2014.) Nenasilje počinje sa mnom: radionice za rad s djecom i mladima. Osijek: Udruga romskog prijateljstva Luna, Medijacijski centar "MSvjet" i Centar za kulturu Belog Manastira.

DUBRAVKA ANKA VERŠIĆ: PLESOM PO EUROPI

Mrežna stranica Europske unije. Poveznica: <http://www.europa.eu>

ĐURĐICA RADIĆ, MIRELA GRUBIŠIĆ I NADA GRUJIĆ TOMAS: KNJIŽEVNICI MIGRANTI

Puhovski, Tamara (2010.) Europska unija i kako podučavati o njoj. Zagreb: Forum za slobodu odgoja.
Udžbenici Hrvatskog jezika i književnosti za odgovarajući razred.

MARIO BAJKUŠA: VIJEĆE EUROPE

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova (2018.) Općenito o Vijeću Europe. Poveznica: <http://www.mvep.hr/hr/vanjska-politika/multilateralni-odnosio/multi-org-inicijative/vijece-europe/opcenito-o-vijecu-europe/>
(Pregledano: 4. 12. 2018.)

MARINA MIRKOVIĆ: ZAJEDNO UČIMO O EUOPSKOJ UNIJI

*** A timeline of the EU. Poveznica: Poveznica: https://europe.unc.edu/files/2017/05/3.C_Answer_Timeline_of_the_European_Union.pdf

Bajkuša, Mario i Tamara Puhovski (2010.) Smjernice za uključivanje edukacije o Europskoj uniji u hrvatski obrazovni sustav. Zagreb: Forum za slobodu odgoja.

Europska komisija, Glavna uprava Europske Komisije za ekonomske i financijske poslove (2015.) Kratki vodič o euru. Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije. Poveznica: <https://publications.europa.eu/hr/publication-detail/-/publication/2b788b39-70d1-48dd-a1fe-fe8b363bd7d5>

Europska komisija, Opća uprava za komunikacije (2018.) Europska unija: što je i što čini?. Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije. Poveznica: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/715cfcc8-fa70-11e7-b8f5-01aa75ed71a1/language-hr/format-PDF>

Europska komisija, Predstavništvo u Ujedinjenoj Kraljevini (2015.) Passport to the European Union. Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije. Poveznica: <https://europe.unc.edu/files/2016/11/Countries-of-the-EU-Passport.pdf>

Fontaine, Pascal (2017.) Europa u 12 lekcija. Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije. Poveznica: <http://www.europe.hr/documents/EU%2012.pdf>

Milano, Andrea i Gonazlo López-Menchero (2014.) United in diversity. Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije. Poveznica: https://europe.unc.edu/files/2017/05/3.B_Europe_Day_Info_Book_PDF-1.pdf

Mrežna stranica Europske unije, Euro. Poveznica: https://europa.eu/european-union/about-eu/money/euro_hr

Mrežna stranica Europske unije, Kutak za djecu. Poveznica: https://europa.eu/kids-corner/explore_hr.html

Mrežna stranica Europske unije, Kutak za djecu. Poveznica: https://europa.eu/kids-corner/timemachine/index_hr.htm

Mrežna stranica Europske unije, Kutak za učitelje. Poveznica: https://europa.eu/teachers-corner/quiz_hr

Mrežna stranica Europske unije, Povijest. Poveznica: https://europa.eu/european-union/about-eu/history_hr

Mrežna stranica Europske unije, Zemlje. Poveznica: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_hr

Mrežna stranica Hrvatske narodne banke, Euro. Poveznica: <http://euro.hnb.hr/>

Mrežna stranica Ministarstva uprava, Kako je izgledao put Republike Hrvatske ka punopravnom članstvu u Europskoj uniji? Poveznica: <https://uprava.gov.hr/kako-je-izgledao-put-republike-hrvatske-ka-puno-pravnom-clanstvu-u-europskoj-uniji/12417>

Puhovski, Tamara (2010.) Europska unija i kako podučavati o njoj. Zagreb: Forum za slobodu odgoja.

MARIO BAJKUŠA: MIGRACIJE U EUROPSKOJ UNIJI

Eurostat (2018.) Statistički podaci o migracijama i migrantnom stanovništvu. Poveznica: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics/hr#Migranti_gotovo_22_milijuna_dr.C5.BEavljana_tre.C4.87ih_zemalja_koji_C5.BEive_u_EU-u

ANITA DAŠEK: EUROPSKE VRJEDNOSTI U EUROPI I HRVATSKOJ

Europski parlament (2017.) Škola ambasador Europskog parlamenta: priručnik za mentore. Zagreb: Ured za informiranje Europskog parlamenta u Republici Hrvatskoj.

MARIO BAJKUŠA: NAGRADA SAHAROV - NAGRADA ZA HRABROST

Mrežne stranice Europskog parlamenta, Nagrada Saharov. Poveznica: <http://www.europarl.europa.eu/sakharovprize/hr/home.html>

MARIO BAJKUŠA: PRORAČUN EUROPSKE UNIJE

Europska komisija (2014.) Politike Europske unije: Proračun. Bruxelles: Europska komisija, Glavna uprava za komunikaciju.

Europska komisija (2018.) Proračun EU-a za budućnost. Bruxelles: Europska komisija.

KRISTINA KAUČIĆ: EURO: PREDNOSTI I NEDOSTACI

Amadeo, Kimberly (2018.) Use It, Its Pros and Cons: Why Not Every EU Country Uses the Euro. The Balance. Poveznica: <https://www.thebalance.com/what-is-the-euro-3305928>

Euroactive, portal. Poveznica: <https://euractiv.jutarnji.hr/>

Mrežne stranice Europske unije, Upotreba eura. Poveznica: https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/carry/using-euro/index_en.htm

Ulaskom u punopravno članstvo Europske unije građani Hrvatske postali su i građani Europske unije.

Europska unija nisu samo euro ili sredstva iz fondova Europske unije. Europska unija, kako piše u ugovorima, jest i unija vrijednosti koje su zajedničke svim državama članicama i koje promiču u odnosima s trećim zemljama. Iako nam se to možda ne čini, ali Europsku uniju i njezine zakone svakodnevno osjećamo, a posebno ih osjećamo ako putujemo izvan Hrvatske.

Seminar "Edukacija o Europskoj uniji" informira učitelje o bitnim aspektima Europske unije, oprema ih znanjem i predlaže im zanimljive radionice koje mogu provoditi u školi kako bi učenicima približili načine i područja rada Europske unije i kako ona utječe na naše živote.

Seminar se snažno naslanja na temeljne pojmove građanskog odgoja i obrazovanja, potiče na istraživanje i analiziranje, zahtijeva kritičko promišljanje i zauzimanje stava o određenim pitanjima.

Poseban naglasak stavljen je na obrazovnim politikama Europske unije te načinima kako učitelji i škole mogu sudjelovati i koristiti različite prilike unutar tih politika.

Više o ovom i drugim programima, projektima i seminarima Forum za slobodu odgoja saznajte na

www.fso.hr

**FORUM ZA
SLOBODU
ODGOJA**